

Mgr. Lucie Vyčichlová

Místo a úloha kraje v oblasti prevence a přípravy obyvatelstva na mimořádné události na příkladu Kraje Vysočina

Anotace

Příspěvek je rozdělen do pěti kapitol. První kapitola popisuje Kraj Vysočina z hlediska geografického ve spojení s vybranými socioekonomickými faktory. Druhá kapitola je věnována bezpečnostním výzvám Kraje Vysočina, zejména dálnici D1 a jaderné elektrárně Dukovany. Třetí kapitola se zabývá zabezpečením činnosti a dalšího rozvoje připravenosti, akceschopnosti a vybavenosti složek Integrovaného záchranného systému Kraje Vysočina, jehož hlavní prioritou je ochrana životů, zdraví a majetku obyvatel kraje. Čtvrtá kapitola popisuje iniciativu Kraje Vysočina v oblasti ochrany obyvatelstva. Pátá kapitola je věnována konkrétní mimořádné události v Kraji Vysočina.

Klíčová slova

Kraj Vysočina, bezpečnostní výzvy Kraje Vysočina, dálnice D1, Jaderná elektrárna Dukovany, integrovaný záchranný systém, Vysočina bezpečný region, přeshraniční spolupráce Kraje Vysočina, ochrana obyvatelstva.

Annotation

The text is divided into five chapters. The first one describes the Vysočina Region in terms of geography, in conjunction with selected socioeconomic factors. The second chapter deals with the individual security challenges of the Vysočina Region, especially highway D1 and nuclear power plant Dukovany. The third chapter deals with the security and further development work readiness, agility equipment and components of the Integrated Rescue System of the Vysočina Region. The fourth chapter describes the initiative of the Vysočina Region in the field of population protection. The fifth chapter is devoted to specific incidents in the Vysočina Region.

Keywords

The Vysočina Region, security challenges, D1 Highway, nuclear power plant Dukovany, Integrated Rescue System, „Putting Safety First“, cross – border cooperation, population protection.

1. Kraj Vysočina

1.1 Základní údaje o Kraji Vysočina

Samosprávný celek Kraj Vysočina¹ se rozkládá na podstatné části Českomoravské vrchoviny (v průměrné nadmořské výšce přes 800 m). V rámci České republiky (dále jen „ČR“) tak zaujímá centrální polohu. Na severu sousedí s Pardubickým krajem, na jihovýchodě s Jihomoravským krajem, na jihozápadě s Jihočeským krajem a na severozápadě se Středočeským krajem. Centrální polohu kraje v ČR podtrhuje i to, že spolu se Středočeským krajem (a Prahou) neleží na státní hranici. Svou jižní částí se přibližuje k hranici Rakouska, ale nedosahuje až k ní. Tato skutečnost vybízí k přeshraniční spolupráci.²

Jedná se o v pořadí pátý územně nejrozlehlejší kraj státu (6.796 km²). Jako územní statistická jednotka CZ-NUTS nese kód CZ063.

Většina kraje se nachází v mírně teplé podnebné oblasti. Žďárské a Jihlavské vrchy patří k nejchladnějším oblastem v kraji, nejteplejší oblastí je jihovýchod Třebíčska. Roční úhrn srážek se pohybuje kolem 500 mm až 800 mm. Nejvíce srážek se vyskytuje v letním období. Na množství a intenzitě srážek má zásadní význam reliéf a převažující západní a severozápadní směr větru.³ Kraj leží na hlavním evropském rozvodí mezi Severním a Černým mořem. Rozvodí táhnoucí se od severovýchodu na jihozápad rozděluje kraj na téměř dvě stejné části. Úmoří Severního moře kraj zasahuje povodím Labe, které krajem neprotéká, ale vody do něj odtékají řadou menších řek, z nichž nejvýznamnější je např. řeka Sázava. Jihovýchodní polovina kraje patří k úmoří Černého moře a povodí Dunaje, do kraje povodí zasahuje menšími řekami, jako jsou například Svatka a Jihlava. Říční síť povrchových vodních toků je poměrně hustá. Kraj oplývá i celou řadou rybníků, z nichž největší je Velké Dářko u Žďáru nad Sázavou.⁴

Hlavní dopravní tepnou procházející středem Kraje Vysočina a spojující hlavní město Prahu a Brno je dálnice D1. Krajem vedou mezinárodní silnice E59 v trase Jihlava – Vídeň – Zagreb a E551 v trase České Budějovice – Třeboň – Humpolec. Železniční doprava se řadí se svojí hustotou mezi ty nejnižší. Avšak železniční uzel v Havlíčkově Brodě je nejdůležitější v celém kraji. Dá se o něm hovořit jako o jedné velké přestupní stanici, ze které se můžeme vydat kamkoli. Hlavní směry jsou Praha, Brno, Pardubice a Jihlava.⁵

¹ Název kraje se několikrát změnil. Poslední změna proběhla dne 1. srpna 2011, kdy se jeho název oficiálně změnil na Kraj Vysočina (dříve kraj Vysočina).

² BUKÁČEK. M. *Poznejme Vysočinu nástroji GIS*. [online]. 22.10.2011. Dostupné z: <<http://gynome.nmnm.cz/gisvysociny/index.php?ln=cz&id=1&cat=c&typ=menu>>.

³ BUKÁČEK. M. *Poznejme Vysočinu nástroji GIS*. [online]. 22.10.2011. Dostupné z: <<http://gynome.nmnm.cz/gisvysociny/index.php?ln=cz&id=3&cat=c&typ=menu>>.

⁴ BUKÁČEK. M. *Poznejme Vysočinu nástroji GIS*. [online]. 22.10.2011. Dostupné z: <<http://gynome.nmnm.cz/gisvysociny/index.php?ln=cz&id=4&cat=c&typ=menu>>.

⁵ BUKÁČEK. M. *Poznejme Vysočinu nástroji GIS*. [online]. 21.10.2011. Dostupné z: <<http://gynome.nmnm.cz/gisvysociny/index.php?ln=cz&id=10&cat=c&typ=menu>>.

V neposlední řadě je možné připomenout, že území dnešního kraje se vyznačuje bohatou historickou minulostí, na které se podílelo i mnoho slavných rodáků. Pozornost návštěvníků upoutá nejen svou nádhernou přírodou. K vidění jsou dvě chráněné přírodní oblasti, a to Žďárské vrchy a Želené hory. Kromě přírody kraj nabízí i mnoho kulturních památek, hradů, zámků či církevních staveb. Do Seznamu světového kulturního a přírodního bohatství UNESCO⁶ bylo v roce 1992 zapsáno historické jádro města Telče, v roce 1994 poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Želené hoře ve Žďáru nad Sázavou a v roce 2003 Bazilika sv. Prokopa a židovská čtvrť v Třebíči.

1.2 Administrativní členění kraje

Metropolí Kraje Vysočina je město Jihlava. Na území kraje se nachází celkem 704 samosprávných obcí, což je po Středočeském kraji druhý nejvyšší počet. Kraj se od 1. ledna 2003 administrativně člení na 15 správních obvodů obcí s rozšířenou působností, 26 obvodů pověřených obecních úřadů a 704 obcí. V podrobnostech tabulka č. 1. Při reformě územní veřejné správy byla k 1. lednu 2003 ukončena činnost okresních úřadů a jejich působnost přenesena z části na krajský úřad a z části na nově zřízené obce s rozšířenou působností. To však neznamená, že se zrušením okresních úřadů pominula existence okresů. Území kraje je vymezeno 5 okresy – Havlíčkův Brod, Jihlava, Třebíč, Pelhřimov, Žďár nad Sázavou (viz příloha č. 1). Nejrozsáhlejším okresem v kraji je Žďár nad Sázavou, který získal prvenství mezi ostatními okresy i co se týká počtu obyvatel.⁷ Na území okresu leží 191 obcí, což představuje 27,1 % obcí z celkového počtu v rámci kraje. Nejvyšší hustota zalidnění 94,03 obyvatel/km² je v okrese Jihlava, pod který spadá 124 obcí kraje.⁸

okresy	rozloha okresu km ²	počet obyv.	počet obyv. na 1km ²	správní obvody obcí s rozšířenou působností	obvody pověřených obecních úřadů	obce
5				15	26	704
Havlíkův Brod	1.264,95	95.636	75,60	Havlíkův Brod, Chotěboř, Světlá nad Sázavou	Havlíkův Brod, Chotěboř, Světlá nad Sázavou, Ledec nad Sázavou, Golčův Jeníkov, Přibyslav	119 obcí
Jihlava	1.199,32	112.768	94,03	Jihlava, Telč	Jihlava, Telč, Třešť, Polná	124 obcí
Třebíč	1.463,07	113.487	77,57	Náměšť nad Oslavou, Moravské Budějovice, Třebíč	Náměšť nad Oslavou, Moravské Budějovice, Třebíč, Jemnice, Jaroměřice nad Rokýtnou, Hrotovice	150 obcí
Pelhřimov	1.290,00	72.840	56,47	Humpolec, Pacov, Pelhřimov	Humpolec, Pacov, Pelhřimov, Kamenice nad Lipou, Počátky	120 obcí
Žďár nad Sázavou	1.578,51	119.604	75,77	Bystřice nad Pernštejnem, Nové Město na Moravě, Velké Meziříčí, Žďár nad Sázavou	Bystřice nad Pernštejnem, Nové Město na Moravě, Velké Meziříčí, Žďár nad Sázavou, Velká Bíteš	191 obcí

⁶ ČESKÉ DĚDICTVÍ UNESCO. *UNESCO města*. [online]. 5.11.2011. Dostupné z: <<http://www.unesco-czech.cz/unesco-mesta/>>

⁷ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Počet obyvatel Kraje Vysočina se snížil*. [online]. 4.12.2011. Dostupné z: <http://www.czso.cz/xj/redakce.nsf/i/pocet_obyvatel_kraje_vysocina_se_snizil>.

⁸ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Profil Kraje Vysočina*. 2011. str. 7.

⁸ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Profil Kraje Vysočina*. 2011. str. 5.

Kraj Vysočina prošel dalšími dvěma základními změnami, co se týče administrativního členění. První změna proběhla v roce 2005 a druhá v roce 2007. Od 1. ledna 2005 přešlo, podle zákona č. 387/2004 Sb., o změně hranic krajů, celkem 25 obcí z Kraje Vysočina⁹ do Jihomoravského kraje. Jednalo se o 24 obcí z okresu Žďár nad Sázavou a o 1 obec z okresu Třebíč. Kraj tak přišel o území o rozloze 13 tisíc hektarů a cca 7 tisíc obyvatel (viz příloha č. 2). K 1. lednu 2007 nabyla účinnosti vyhláška č. 513/2006 Sb., ze dne 3. listopadu 2006, kterou se změnila vyhláška č. 564/2002 Sb., o stanovení území okresů ČR a území obvodů hlavního města Prahy, ve znění pozdějších předpisů. Smyslem této vyhlášky je sladění území okresů se správními obvody obcí s rozšířenou působností (dále jen „ORP“). Jedná se o případy, kdy správní obvody ORP byly vytvořeny přes hranice okresů. Změny se týkaly obcí Meziříčko, Brtnička, Hrutov, Kněžice, Oslavička a Tasov. K okresu Jihlava se připojily obce Brtnička, Hrutov a Kněžice, další tři obce – Meziříčko, Oslavička a Tasov přibýly k okresu Žďár nad Sázavou. Okresu Třebíč tímto ubylo 5 obcí.¹⁰ (viz příloha č. 3)

1.3 Vybrané socioekonomické oblasti kraje

1.3.1 Obyvatelstvo

Celkový počet jeho obyvatel k 30. červnu 2011 činil 514 288 osob,¹¹ z toho 255.176 mužů a 259.112 žen.¹² Kraj se tak řadí k méně lidnatým krajům ČR. Na zhruba 8,6 % rozlohy státu tak připadá jen asi 5 % jeho populace. Z výše uvedeného vyplývá, že hustota zalidnění je velmi nízká, na 1 km² připadá 75,7 obyvatel.¹³ Informace o vývoji počtu obyvatel za posledních deset let podává tabulka č. 2, z níž je patrné, že od roku 2002 počet obyvatel pomalu narůstal. Po několikaletém růstu začal klesat v roce 2009.¹⁴

2001	2002	2003	2004	2004
511.267	510.602	510.488	510.114	510.767
2006	2007	2008	2009	2010
511.645	513.677	515.411	514.992	514.569

Následující graf vypovídá o tom, že obyvatelstvo v Kraji Vysočina „stárne“. Podíl poproduktivních obyvatel nad 65 let se ve sledovaném období zvýšil o 2,3 %, zato

⁹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Změna hranic Jihomoravského kraje k 1.1.2005*. [online]. 4.12.2011. Dostupné z: <http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/zmena_hranic_jihomoravského_kraje_k_1_1_2005>.

¹⁰ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Změny v územní struktuře okresů v České republice platné k 1. 1. 2007*. [online]. 4.12.2011. Dostupné z:

<<http://www.czso.cz/xj/edicniplan.nsf/kapitola/13-6301-08-2008-01>>.

¹¹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Změna hranic okresů od 1.ledna 2007*. [online]. 4.12.2011. Dostupné z:

<http://www.czso.cz/xj/redakce.nsf/i/zmena_hranic_okresu_od_1_ledna_2007>.

¹² BUKÁČEK. M. *Poznejme Vysočinu nástroji GIS*. [online]. 22.10.2011. Dostupné z:

<<http://gynome.nmnm.cz/gisvysociny/index.php?ln=cz&id=1&cat=c&typ=menu>>.

KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Základní informace*. [online]. 8.7.2011. Dostupné z:

<<http://www.kr-vysocina.cz/zakladni-informace/d-4000087/p1=1206>>.

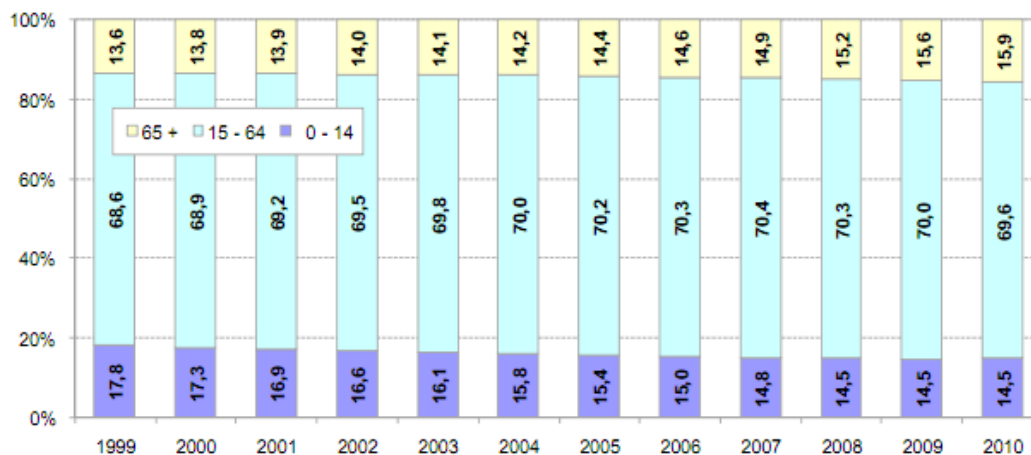
¹³ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Počet obyvatel v Kraji Vysočina a jeho okresech v 1.pololetí 2011*. [online]. 5.11.2011.

Dostupné z: <[http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/1100446344/\\$File/w-63130211q2d1.pdf](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/1100446344/$File/w-63130211q2d1.pdf)>.

¹⁴ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Profil Kraje Vysočina*. 2011. str. 8 - 10.

¹⁵ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Profil Kraje Vysočina*. 2011. str. 9.

předproduktivní věková kategorie do 14 let zaznamenala pokles o 3,3 %. Průměrný věk obyvatelstva v roce 2010 dosáhl 40,8 roku.

Obrázek č. 1: Obyvatelstvo podle hlavních věkových skupin.¹⁵

Ke konci roku 2010 bylo na území ČR evidováno 424.291 cizinců. V Kraji Vysočina byl evidován nízký počet cizinců, a to 8.023. Od roku 2005 vzrostl počet cizinců o 1,8 tisíc osob¹⁶. Národnostně je kraj jednotný, národnostní menšiny tvoří cca 1 % obyvatel kraje. Z cizinců jsou zastoupeni nejčastěji občané Ukrajiny, Vietnamu a Slovenska.¹⁷

1.3.2 Vzdělanost

V porovnání s průměrem v ČR je struktura obyvatelstva podle nejvyššího dosaženého stupně vzdělání v Kraji Vysočina o poznání horší. Dokazuje to výběrové šetření pracovních sil za 2. čtvrtletí roku 2009, ve kterém podíl vysokoškoláků na obyvatelstvu starším 15 let činil 12,4 %. Podíl osob, které dosáhly středoškolského vzdělání s maturitou, byl v kraji evidován 39,3 % o něco vyšší, než činil průměr ČR (38,0 %). Procento osob, které dosáhly pouze základního vzdělání, nebo neměly vzdělání žádné, bylo v kraji 3,4 %, tedy nižší v porovnání s republikovým průměrem (5,3 %). V kraji byla nejvíce zastoupena skupina osob se středním vzděláním bez maturity (44,8 %), tedy především vyučených osob.¹⁸

1.3.3 Zaměstnanost

¹⁵ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Kraje Vysočina v roce 2010*. [online]. 5.11.2011. Dostupné z:

<[http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/F80024632D/\\$File/6313641101.pdf](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/F80024632D/$File/6313641101.pdf)>.

¹⁶ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Kraje Vysočina v roce 2010*. [online]. 5.11.2011. Dostupné z:

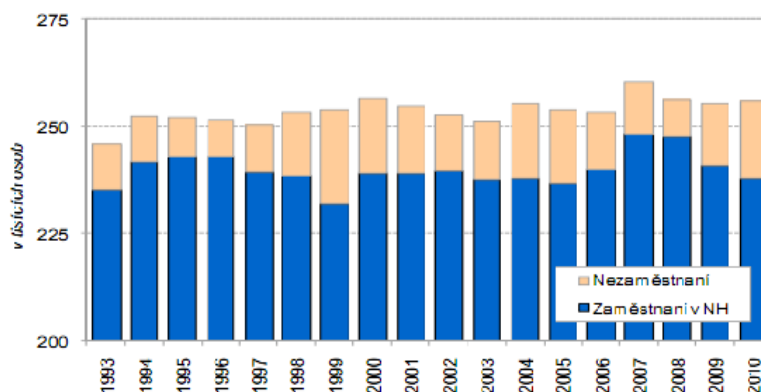
<[http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/F80024632D/\\$File/6313641101.pdf](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/F80024632D/$File/6313641101.pdf)>.

¹⁷ BUKÁČEK M. *Poznejme Vysočinu nástroji GIS*. [online]. 21.10.2011. Dostupné z:

<<http://gynome.nmnm.cz/gisvysociny/index.php?ln=cz&id=34&cat=a&typ=menu>>.

¹⁸ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Profil Kraje Vysočina*. 2011.str. 23.

Kraj vysočina má výlučné postavení v primárním sektoru (zemědělství, lesnictví), již dlouhodobě v tomto sektoru vykazuje velký počet zaměstnaných. V sekundárním sektoru (dobývání a úprava nerostných surovin, zpracovatelský průmysl, výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody, stavebnictví) zaměstnanost kolísá. V terciálním sektoru (služby) má kraj v mezikrajském srovnání nejnižší podíl zaměstnaných osob.¹⁹ Následující graf popisuje zaměstnanost v sektorech národního hospodářství a vývoj nezaměstnanosti v Kraji Vysočina během let 1993 – 2010. Zaměstnanost v sektorech národního hospodářství a vývoj nezaměstnanosti viz **graf**.²⁰

Do roku 2007 stoupal v kraji počet zaměstnaných osob, poté docházelo k postupnému snižování počtu zaměstnaných. Hospodářská krize se nevyhnula ani Kraji Vysočina a zasáhla nejen důležité průmyslové oblasti. Významným faktorem pro zvýšení nezaměstnanosti v kraji byl pád Sklo Bohemia a. s. ve Světlé nad Sázavou, propouštění v textilním a oděvním průmyslu PLEAS a. s. Havlíčkův Brod, zrušení pobočky výrobce autotextilií Faurecia Lecotex a. s. v Počátkách, na Havlíčkobrodsku byla také zrušena pobočka jabloneckého výrobce plastových dílů pro automobilový průmysl BTV plast s. r. o. Současnými významnými zaměstnavateli v kraji jsou např. Bosch Diesel s. r. o., ŽĐAS a. s., MOTORPAL a. s., ČEZ a. s., Kostecké uzeniny a. s. a další.²¹ Zárukou pracovních míst je po několik let Jaderná elektrárna Dukovany.

V roce 2010 představovali v Kraji Vysočina aktivně pracující, resp. ti, kteří o práci aktivně usilují 58,1 % z celkového počtu obyvatel ve věku nad 15 let. Do pracovních sil bylo ke konci roku 2010 započítáno v Kraji Vysočina 255,9 tisíc osob, z toho bylo 238,2 tisíc zaměstnaných (54,1 % z obyvatel nad 15 let) a 17,7 tisíc nezaměstnaných (4,0 %). Obecná míra nezaměstnanosti činila v roce 2010 v Kraji Vysočina 6,9 %. Zbývajících 184,3 tisíc osob jsou osoby ekonomicky neaktivní. Hlavním důvodem ekonomické neaktivity je

¹⁹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Kraje Vysočina v roce 2010*. [online]. 4.12.2011. Dostupné z:

<[http://www.jihlava.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/F80024632E/\\$File/6313641102.pdf](http://www.jihlava.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/F80024632E/$File/6313641102.pdf)>.

²⁰ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Kraje Vysočina v roce 2010*. [online]. 4.12.2011. Dostupné z:

<[http://www.jihlava.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/F80024632E/\\$File/6313641102.pdf](http://www.jihlava.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/F80024632E/$File/6313641102.pdf)>.

²¹ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Profil Kraje Vysočina*. 2011. str. 69.

²¹ MINISTRY FOR REGIONAL DEVELOPMENT OF THE CZECH REPUBLIC. *Czech Republic Portraits of Regions*. str. 108.

řádný starobní a invalidní důchod, návštěva základních škol, příprava v učilištích či studium na střední nebo vysoké škole, v neposlední řadě péče o rodinu, včetně žen na mateřské dovolené nebo v domácnosti. Zbývající počet připadá na ostatní důvody, jako jsou zdravotní, nebo lidé nechťejí či nepotřebují pracovat.²² Věkovou strukturu uchazečů o zaměstnání znázorňuje následující tabulka. Věková struktura uchazečů o zaměstnání Kraj Vysočina (vždy k datu 31. prosince) viz **tabulka**.²³

rok	celkem	do 19 let	20 – 29 let	30 – 39 let	40 – 49 let	< 50 let
2005	22.814	1.190	6.237	5.322	4.886	5.179
2006	20.060	914	5.162	4.676	4.229	5.079
2007	16.202	700	3.655	3.771	3.440	4.636
2008	17.874	831	4.321	4.194	3.705	4.823
2009	28.566	1.292	7.285	6.775	5.807	7.407
2010	29.410	1.110	7.049	7.149	6.115	7.987

Rok 2011 je pro kraj, co se týče oblasti zaměstnanosti, velmi povzbudivý. Od začátku roku se situace na trhu práce výrazně zlepšuje. K datu 30. dubnu 2011 byl evidován počet uchazečů o práci v celkovém počtu 24.834 osob ku 1.110 volným pracovním místům, z čehož vyplývá, že na jedno pracovní místo připadá 22,37 uchazeče.²⁴ Průměrná mzda ve 4. čtvrtletí roku 2010 dosáhla 22.620,- Kč. Kraj Vysočina se díky tomuto číslu umístil na čtvrtém nejhorším místě mezi ostatními kraji, i když si oproti minulému roku polepšil o jednu pozici. Meziročně se zde mzda zvýšila o 475,- Kč.²⁵

1.3.4 Krajské volby

Volby do krajského zastupitelstva v Kraji Vysočina probíhaly v letech 2000, 2004 a 2008. Voliči si zvolili střídavě levicové i pravicové vedení kraje. Ve volebních programech všech kandidátských politických stran bylo také jednou z priorit zajištění bezpečnosti obyvatelstva v kraji. Kdo se ujal vedení kraje (a jak se mu dařilo dostát svým slibům ve skutečnosti) popisuje následující přehled.

Rok 2000

V prvních volbách do krajského zastupitelstva konaných dne 12. listopadu 2000 se projevilo politické rozložení sil v parlamentu. První místo zaujala Čtyřkoalice, která byla vytvořena jako „konkurenční projekt“ vůči České straně sociálně demokratické (ČSSD) a Občanské demokratické straně (ODS). Čtyřkoalici tvořila Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová (KDU-ČSL), Demokratická unie, Unie svobody a Občanská demokratická aliance. Další místa připadla Komunistické straně Čech a Moravy (KSČM), Občanské demokratické straně (ODS), Sdružení nezávislých kandidátů (SNK) a

²² ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Kraje Vysočina v roce 2010*. [online]. 6.11.2011. Dostupné z: <[http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/F80024632E/\\$File/6313641102.pdf](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/F80024632E/$File/6313641102.pdf)>.

²³ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Profil Kraje Vysočina*. 2011. str. 98.

²⁴ Tamtéž. str. 102.

²⁵ Tamtéž. str. 91.

poslední strana, která se do zastupitelstva Jihlavského kraje dostala, byla Česká strana sociálně demokratická ČSSD).²⁶ Na koalici se dohodly čtyři strany – Čtyřkoalice, ODS, SNK a ČSSD. Hejtmánem byl zvolen Ing. František Dohnal ze Čtyřkoalice.²⁷

Politická strana, politické hnutí, koalice	Počet hlasů	v %
Čtyřkoalice	36 014	25,46
Komunistická strana Čech a Moravy	28 290	20,00
Občanská demokratická strana	26 673	18,85
Sdružení nezávislých kandidátů	18 299	12,93
Česká strana sociálně demokratická	16 225	11,47

V roce 2000 byla přijata celá řada právních předpisů, upravujících oblast krizového řízení. Impulsem pro vytvoření tzv. krizové legislativy byly především záplavy v roce 1997, které zasáhly více jak 30 % území státu. V oblasti krizového řízení začal tedy i Jihlavský kraj aplikovat především zákon č. 239/2000 Sb, o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů a v neposlední řadě také zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých zákonů. Jihlavský kraj v čele s hejtmánem Ing. Františkem Dohnalem se v letech 2000 až 2004 zaměřil na spolupráci se základními složkami integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“). Tedy především na navázání úzké spolupráce s Hasičským záchranným sborem (dále jen „HZS“) ČR a vyjasnění si vzájemných kompetencí. Nastala příprava na reorganizaci Zdravotnické záchranné služby v kraji a dá se říct, že začala celková transformace Policie České republiky (dále jen „PČR“) v kraji (neboť komunikace a spolupráce s ní byla obtížnější nejen z důvodu neexistence správy kraje respektive krajského ředitelství PČR). Bylo vytvořeno krajské vojenské ředitelství. V kraji se ustanovily bezpečnostní rady a krizové štáby. V tomto období vznikla tvorba záměru tzv. „bezpečné dálnice D1“.²⁸

Rok 2004

Volby konané ve dnech 15. a 16. listopadu 2004 vynesly na samotný vrchol Občanskou demokratickou stranu (ODS). Za ní se pak umístila Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM), Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová (KDU-ČSL), Česká strana sociálně demokratická (ČSSD) a Sdružení nezávislých kandidátů (SNK).²⁹ Hejtmánem kraje byl zvolen zástupce ODS RNDr. Miloš Vystrčil.³⁰

²⁶ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Volby do zastupitelstev krajů konané dne 12.11.2000*. [online]. 13.1.2012. Dostupné z: <<http://www.volby.cz/pls/kz2000/kz?xjazyk=CZ&xdatum=20001112>>.

²⁷ ŘEHÁK M. *Politické koalice v krajích*. Bakalářská práce. Brno. 2011. str. 11 – 16.

²⁸ MURÁRIK J., rozhovor ze dne 31. ledna 2012.

²⁹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Volby do zastupitelstev krajů konané dne 5. - 6.11.2004*. [online]. 13.1.2012. Dostupné z: <<http://www.volby.cz/pls/kz2004/kz?xjazyk=CZ&xdatum=20041105>>.

³⁰ ŘEHÁK M. *Politické koalice v krajích*. Bakalářská práce. Brno. 2011. str. 17 – 21.

Politická strana, politické hnutí, koalice	Počet hlasů	v %
Občanská demokratická strana	37 509	29,47
Komunistická strana Čech a Moravy	26 694	20,97
Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová	26 090	20,50
Česká strana sociálně demokratická	16 902	13,28
Strana nezávislých kandidátů	9 079	7,30

V období let 2004 až 2008 pokračoval kraj Vysočina v čele s hejtmanem RNDr. Milošem Vystřilem v realizaci projektu „bezpečná dálnice D1“. Kraj Vysočina si nechal zpracovat Studii proveditelnosti monitorovacího a informačního systému na dálnici D1 v úseku procházejícím krajem Vysočina. Cílem tohoto monitorovacího a informačního systému je především prevence a podpora řešení mimořádných událostí na dálnici D1. V tomto období byla také dokončena reorganizace Zdravotnické záchranné služby, jejím důsledkem bylo vytvoření dispečinků, které mezi sebou mohou komunikovat. Vytvoření sítě dispečinků je velmi přínosné pro efektivní fungování Integrovaného záchranného systému kraje. Nadále pokračuje transformace PČR v kraji. Od roku 2000 kraj usiloval o vytvoření povodňových komisí, což se mu v roce 2004 povedlo.³¹

Rok 2008

V posledních volbách, které v kraji Vysočina proběhly ve dnech 17. a 18. října 2008 zvítězila s přehledem Česká strana sociálně demokratická (ČSSD).³² Daleko za ní skončila Občanská demokratická strana (ODS), třetí místo obsadila Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM), čtvrtá skončila Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová (KDU-ČSL). Vítězná ČSSD navrhovala tzv. „všekrajskou“ koalici, ale ODS i KDU-ČSL odmítli koaliční spolupráci s KSČM. V této souvislosti využila ČSSD podporu KSČM k vytvoření menšinové rady. Hejtmanem kraje byl zvolen lídr ČSSD MUDr. Jiří Běhounek.³³

Politická strana, politické hnutí, koalice	Počet hlasů	v %
Česká strana sociálně demokratická	72 004	39,87
Občanská demokratická strana	37 946	21,01
Komunistická strana Čech a Moravy	28 394	15,72
Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová	19 534	10,81

V kraji proběhlo několik cvičení orgánů krizového řízení, např. Zóna 2008, které mělo za cíl prověřit činnost orgánů krizového řízení, složek IZS a dalších subjektů při řešení mimořádné události vzniklé v důsledku simulované radiální havárie nebo mezinárodní

³¹ MURÁRIK J., rozhovor ze dne 31. ledna 2012.

³² ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Volby do zastupitelstev krajů konané dne 17. - 18. 10. 2008*. [online]. 13.1.2012. Dostupné z: <<http://www.volby.cz/pls/kz2008/kz?xjazyk=CZ&xdatum=20081017>>.

³³ ŘEHÁK M. *Politické koalice v krajích*. Bakalářská práce. Brno. 2011. str. 23 – 28.

havarijní cvičení INEX4, které mělo za cíl prověřit a prozkoumat připravenost IZS a kompetentních úřadů na zvládnutí mimořádné události. Cvičení se zúčastnilo 22 zemí a Kraj Vysočina byl jediným krajem v ČR, který se 23. března 2011 tohoto cvičení zúčastnil. Všechny země řeší stejnou krizovou situaci zaměřenou na procvičení odezvy na kriminální resp. teroristický čin, při kterém je proti obyvatelstvu použita bomba nebo rozbuška obsahující radioaktivní zářič. Cvičení organizovalo OECD³⁴ jako štábní cvičení, zapojen do něj byl krizový štáb Kraje Vysočina a města Pelhřimov, Kraj Vysočina, IZS Kraje Vysočina a Státní úřad pro jadernou bezpečnost. Vyhodnocení, na kterém si cvičící státy mohou vyměnit nasbírané zkušenosti, proběhne v Paříži letos (2012) na jaře.³⁵ Dne 1. ledna 2010 byla dokončena transformace PČR v kraji do konečné podoby. Vzhledem k tomu, že současný hejtman kraje je lékař, tak kraj jako jednu ze svých priorit zvolil oblast zdravotnictví, zejména rozvoj výjezdových stanovišť Zdravotnické záchranné služby je velmi přínosný. Kraj se také zaměřil na prověřování traumatologického plánu převážně formou cvičení nemocnic s výborným výsledkem.³⁶

2. Bezpečnostní výzvy Kraje Vysočina

Příprava Kraje Vysočiny na řešení krizových situací vychází ze zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). Zákon o krizovém řízení stanoví: „*působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků a práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace, které nesouvisejí se zajišťováním obrany České republiky před vnějším napadením, a při jejich řešení a při ochraně kritické infrastruktury a odpovědnost za porušení těchto povinností.*“³⁷ Orgány krizového řízení, jejich působnosti a úkoly při zajišťování přípravy na krizové situace stanoví zákon o krizovém řízení v Hlavě II. Mezi orgány krizového řízení Kraje Vysočina patří krajský úřad, hejtman kraje, HZS kraje, PČR – Krajské ředitelství policie kraje Vysočina, dále také orgány obcí s rozšířenou působností a orgány obcí. Důležitou skupinou orgánů zajišťujících krizové řízení v kraji jsou ostatní orgány s územní působností, jsou jimi zejm. bezpečnostní rady a krizové štáby, dále územní správní úřady, jenž zajišťují krizovou připravenost, např. Krajská hygienická stanice Kraje Vysočina se sídlem v Jihlavě, Krajské vojenské ředitelství Jihlava.³⁸ Výsledkem krizového plánování na úrovni kraje je krizový plán kraje, který zpracovává HZS kraje.³⁹ Při zpracování krizového plánu kraje je ve výsadním postavení bezpečnostní rada kraje jako poradní orgán hejtmána kraje pro přípravu na krizové situace.⁴⁰ Bezpečnostní rada Kraje Vysočina projednává a posuzuje mimo jiné přehled možných zdrojů rizik a analýzu ohrožení v Kraji Vysočina. Z důvodů utajení krizové dokumentace Kraje Vysočina, lze

³⁴ Organisation for Economic Co-operation and Development (organizace pro hospodářskou a spolupráci a rozvoj).

³⁵ MURÁRIK J., rozhovor ze dne 31. ledna 2012.

³⁶ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. Cvičení: mezinárodní havarijní cvičení INEX4 na Vysočině. [online]. 16.2.2012. Dostupné z: <<http://www.kr-vysocina.cz/cviceni-mezinarodni-havarijni-cviceni-inex-4-na-vysocine/d-4033494/p1=1013>>.

³⁷ MURÁRIK J., rozhovor ze dne 31. ledna 2012.

³⁸ Viz. § 1 odst. 1 zák. č. 240/2000Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).

³⁹ KADLEC Z. Organizace krizového řízení v Kraji Vysočina. konference Zásah 2011. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava. ISBN 978-80-87035-38-2. str. 63-65.

⁴⁰ Viz. § 15 odst. 1 zák. č. 240/2000Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).

⁴¹ Viz. § 24 odst. 1 zák. č. 240/2000Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).

možná rizika kraje odvodit pouze z obecné metodiky analýzy rizik. Území Kraje Vysočina je díky svým geografickým podmínkám postihováno mimořádnými událostmi pouze tzv. lokálního charakteru, např. v podobě přivalových dešťů nebo. Za prioritní ohrožující faktor lze považovat úsek dálnice D1 procházející napříč Krajem Vysočina a jadernou elektrárnou Dukovany.

Následující tabulka obsahuje přehled krizových stavů⁴¹, které byly od roku 2002 vyhlášeny na Vysočině. Rozhodnutím ze dne 17. července 2002⁴² vyhlásil hejtman kraje Vysočina stav nebezpečí pro část území kraje. Předmětem rozhodnutí byla situace vyvolaná v povodí říčky Hodonínka a s tím spojené mimořádné záplavy. Dne 20. června 2005⁴³ vyhlásil hejtman kraje stav nebezpečí pro část katastrálního území Vídeň a katastrální území Mostiště u Velkého Meziříčí, a to na dobu od 20. června 2005, 9:00 hodin do 19. července 2005, 9:00 hodin. Důvodem vyhlášení krizového stavu byla porucha vodního díla Mostiště na řece Oslavě. Hejtman kraje rozhodl o prodloužení doby⁴⁴, na kterou byl krizový stav vyhlášen, a to do 18. srpna 2005, 9:00 hod. Vláda České republiky vyhlásila dne 25. ledna 2007 nouzový stav⁴⁵ pro území Jihočeského kraje, Plzeňského kraje, kraje Vysočina, kraje Libereckého, v rámci kraje Královéhradeckého pro okresy Turnov, Náchod, Jičín, v rámci kraje Moravskoslezského pro okres Bruntál a v rámci kraje Středočeského pro okresy Benešov, Příbram, Kutná Hora a Kolín. Důvodem vyhlášení byla rozsáhlá živelní pohroma.

krizový stav	datum vyhlášení	pro území
Stav nebezpečí	17. července 2002	Pro okres Žďár nad Sázavou pro území záplavami dotčené obce Štěpánov nad Svratkou.
Stav nebezpečí	20. června 2005	Stav nebezpečí se vyhláší pro část území kraje Vysočina tvořenou katastrálním územím Vídeň a katastrálním územím Mostiště u Velkého Meziříčí.
	prodlouženo do 18. srpna 2005	
Nouzový stav	25. ledna 2007	kraj Vysočina

Zimní období přináší Kraji Vysočina každoročně mnoho potíží. Sněhové kalamity nejsou na tomto území žádnou výjimkou a způsobují další mimořádné události. Silné sněžení doprovázené větrnými poryvy vede k tvorbě sněhových závějů a jazyků, díky nimž dochází k nemožnosti udržení sjízdnosti komunikací. Dne 16. února 2012 vyhlásil hejtman kraje kalamitní stav⁴⁶. Vážnost situace si vyžádala posilu v podobě nasazení speciální vyprošťovací techniky Záchranného útvaru Hlučín.⁴⁷

⁴¹ Krizové stavy: stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu a válečný stav.

⁴² KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Rozhodnutí hejtmána kraje Vysočina ze dne 17. 7. 2002 o vyhlášení stavu nebezpečí*. [online]. 16.2.2012. Dostupné z: <<http://www.kr-vysocina.cz/soubory/450008/rozhodnuti-170702.pdf>>.

⁴³ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Rozhodnutí hejtmána kraje Vysočina ze dne 20.6.2005 o vyhlášení stavu nebezpečí*. [online]. 16.2.2012. Dostupné z: <<http://www.kr-vysocina.cz/rozhodnuti-hejtmána-kraje-vysocina/d-975436/p1=10522>>.

⁴⁴ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Rozhodnutí hejtmána kraje Vysočina o prodloužení doby, na kterou byl vyhlášen stav nebezpečí*. [online]. 16.2.2012. Dostupné z: <<http://www.kr-vysocina.cz/soubory/450008/rozhodnuti-180705.pdf>>.

⁴⁵ VILÉMOV. *Vyhlášení nouzového stavu*. [online]. 19.2.2012. Dostupné z: <<http://www.vilemov.info/vyhlaseni-nouzoveho-stavu/d-1149>>.

⁴⁶ Kalamitní stav není krizovým stavem. Je to stav sítě místních komunikací, kdy není možno k zajištění sjízdnosti odstranit nebo zmírnit závady ve sjízdnosti v časových limitech daných pro jednotlivá pořadí důležitosti místních

2.1 Jaderná elektrárna Dukovany

Jaderná elektrárna (dále jen „JE“) Dukovany je umístěna cca 30 km jihovýchodně od města Třebíče v trojúhelníku mezi obcemi Dukovany, Slavětice a Rouchovany (viz příloha). V současné době má JE Dukovany v provozu 4 reaktorové bloky. Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR uvažuje o výstavbě dalšího tedy pátého bloku JE Dukovany.⁴⁸

2.1.1 Zóna havarijního plánování JE Dukovany

Zónou havarijního plánování je myšlena zóna stanovena kolem objektu, který je nositelem určitého nebezpečí vzniku havárie. Pro území, které je v zóně havarijního plánování JE Dukovany, je zpracováván Vnější havarijní plán.⁴⁹

Zóna havarijního plánování JE Dukovany je 20 kilometrová oblast v jejím okolí. Z organizačního hlediska je zóna havarijního plánování rozdělena do tří pásem představujících kružnice o poloměrech 5 km, 10 km a 20 km od jaderné elektrárny (viz příloha č. 5).⁵⁰ Zóna havarijního plánování JE Dukovany zasahuje správní obvody obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, a to Třebíč, Náměšť nad Oslavou, Moravské Budějovice, Velké Meziříčí (Kraj Vysočina), Ivančice, Rosice, Znojmo, Moravský Krumlov (Jihomoravský kraj). V okolí 20 km od JE Dukovany žije cca 100.000 obyvatel.⁵¹ Následující tabulka ukazuje, kolik obyvatel žije v jednotlivých pásmech zóny havarijního plánování JE Dukovany.⁵²

Jednotlivá pásma v zóně ZPH	Počty obyvatel		
	Kraj Vysočina	Jihomoravský kraj	celkem
do 5 km	3.420	658	4.078
5 – 10 km	4.844	4.393	9.237
do 10 km	8.264	5.051	13.315
10 – 20 km	22.030	60.460	82.490
do 20 km	30.294	65.511	95.805

komunikací při nasazení kapacit určených rozpisem plánu zimní údržby a jestliže tento stav neumožňuje sjízdnost běžným dopravním prostředkem. Jedná se o takový stav při déle trvajících sněhových srážkách a silném větru, kdy se vytvářejí souvislé sněhové jazyky a závěje znemožňující průjezdnost komunikací pro jiná než speciální vozidla, případně takové překážky, které není možno objet, nebo stav při mrznoucím dešti, kdy se náhle vytváří plošně rozsáhlá a souvislá ledová vrstva.

⁴⁷ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR. Kraj Vysočina. *Hejtman Kraje Vysočina vyhlásil kalamitní stav pro okres Žďár nad Sázavou*. [online]. 2.3.2012. Dostupné z: <<http://www.hzscr.cz/clanek/hejtman-kraje-vysocina-vyhlasil-kalamitni-stav-pro-okres-zdar-sazavou.aspx>>.

⁴⁸ FINANČNÍ NOVINY. *Kuba: V úvahu připadá i stavba nového jaderného bloku v Dukovanech*. [online]. 18.2.2012. Dostupné z: <<http://www.financninoviny.cz/zpravodajstvi/zpravy/kuba-v-uvahu-pripada-i-stavba-noveho-jaderneho-bloku-v-dukovanech/754068>>.

⁴⁹ TARČÁNÍ O. a kol., *Teorie a praxe krizového řízení III*. Praha. 2011. PAČR v Praze. str. 75 - 76

⁵⁰ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR KRAJE. Oddělení krizového řízení HZS Kraje Vysočina. *Vnější havarijní plán jaderné elektrárny Dukovany*. [online]. 18.2.2012. Dostupné z: <<http://www.hzscr.cz/clanek/oddeleni-krizoveho-rizeni-hzs-kraje-vysocina.aspx?q=Y2hudW09OQ%3D%3D>>.

⁵¹ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Výpis z vnějšího havarijního plánu pro zónu havarijního plánování JE Dukovany*. [online]. 18.2.2012. Dostupné z: <http://www.kr-vysocina.cz/vismo5/dokumenty2.asp?id_org=450008&id=854177#1.CHARAKTERISTIKA_ÚZEMÍ>.

⁵² KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Výpis z vnějšího havarijního plánu pro zónu havarijního plánování JE Dukovany*. [online]. 18.2.2012. Dostupné z: <http://www.kr-vysocina.cz/vismo5/dokumenty2.asp?id_org=450008&id=854177#2.SPRÁVNÍ_ČLENĚNÍ_A_POČETNÍ_STAVY_OBYVATEL_V_ZHP>.

Krajský úřad Kraje Vysočina, na jehož území JE Dukovany leží, je povinen podílet se na koordinaci zpracování Vnějšího havarijního plánu. Vnější havarijní plán navazuje na Vnitřní havarijní plán a společně s JE Dukovany řeší komplexně úkoly k zajištění havarijní připravenosti v celém území zóny havarijního plánování. Vnější havarijní plán byl schválen hejtnem kraje Vysočina v červenci 2001. Na základě zpracovaného Vnějšího havarijního plánu byly vypracovány výpisy z Vnějšího havarijního plánu a plány činnosti orgánů obce pro případ radiační havárie JE Dukovany. Vnější havarijní plán se prověřuje minimálně jednou za tři roky cvičením.⁵³ V roce 2004 byla prověřena návaznost Vnitřního a Vnějšího havarijního plánu k zajištění ochrany obyvatelstva v zóně havarijního plánování JE Dukovany v rámci cvičení orgánů krizového řízení a složek IZS HORIZONT 2004. Na internetových stránkách Kraje Vysočina (www.kr-vysocina.cz) je k dispozici výpis z vnějšího havarijního plánu pro zónu havarijního plánování JE Dukovany.

2.1.2 Ochrana obyvatelstva v zóně havarijního plánování

Nejen pro případ vzniku radiační havárie v JE Dukovany mají obyvatelé v zóně havarijního plánování k dispozici brožuru se základními informacemi a činnostmi s názvem „Bezpečnostní příručka pro ochranu obyvatel při vzniku radiační havárie, mimořádných událostí a živelních pohrom“.⁵⁴ V příručce se obyvatelé dočtou jak se zachovat v případě, kdy se rozezná sirény. Jak se mají ochránit, v první řadě ukrýt se a po výzvě ve sdělovacích prostředcích použít jodovou profylaxi. Dále jsou popsány možnosti osobní ochrany, jaké věci připravit pro evakuaci a co vše zabezpečit před evakuací.⁵⁵ V rámci vzdělávání obyvatel v oblasti ochrany obyvatelstva jsou každoročně organizována školení, na kterých se podílí krajské úřady, Hasičské záchranné sbory krajů a JE Dukovany.⁵⁶

Lidem žijícím v okolí 20 kilometrů od JE Dukovany distribuuje jaderná elektrárna každé dva roky kalendář, který obsahuje i řadu poučných a všeobecně vzdělávacích informací o elektrárně. Ředitel JE Dukovany Ing. Tomáš Žák doporučuje umístění kalendáře na vhodné místo.⁵⁷ Aktuální je kalendář s příručkou pro ochranu obyvatelstva v případě radiační havárie JE Dukovany na období let 2012 – 2013.

⁵³ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR KRAJE. Oddělení krizového řízení HZS Kraje Vysočina. *Vnější havarijní plán jaderné elektrárny Dukovany*. [online]. 18.2.2012. Dostupné z: <<http://www.hzscr.cz/clanek/oddeleni-krizoveho-rizeni-hzs-kraje-vysocina.aspx?q=Y2hudW09OQ%3D%3D>>.

⁵⁴ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Výpis z vnějšího havarijního plánu pro zónu havarijního plánování JE Dukovany*. [online]. 18.2.2012. Dostupné z: <http://www.kr-vysocina.cz/vismo5/dokumenty2.asp?id_org=450008&id=854177#4.INFORMACE O CHARAKTERU MOŽNÉHO OHROŽENÍ>.

⁵⁵ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR KRAJE. Oddělení krizového řízení HZS Kraje Vysočina. *Vnější havarijní plán jaderné elektrárny Dukovany*. [online]. 18.2.2012. Dostupné z: <<http://www.hzscr.cz/clanek/oddeleni-krizoveho-rizeni-hzs-kraje-vysocina.aspx?q=Y2hudW09OQ%3D%3D>>.

⁵⁶ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Výpis z vnějšího havarijního plánu pro zónu havarijního plánování JE Dukovany*. [online]. 18.2.2012. Dostupné z: <http://www.kr-vysocina.cz/vismo5/dokumenty2.asp?id_org=450008&id=854177#4.INFORMACE O CHARAKTERU MOŽNÉHO OHROŽENÍ>.

⁵⁷ IDNES.CZ. *Kalendář v okolí jaderné elektrárny radí třeba jak se evakuovat*. [online]. 19.2.2012. Dostupné z: <http://brno.idnes.cz/kalendar-v-okoli-jaderne-elektrarny-radi-treba-jak-se-evakuovat-pvl-brno-zpravy.aspx?c=A091030_171212_brno_dmk>.

Již 27 let JE Dukovany pracuje spolehlivě bez události, která by vyžadovala využití rad a informací z kalendáře. Z průzkumů veřejného mínění o jaderné elektrárně vyplynulo, že většina obyvatel kolem JE Dukovany je pozitivně nakloněna provozu a v bezpečnost jaderné elektrárny věří.⁵⁸

2.1.3 Cvičení ZÓNA 2008

Celostátní cvičení, které organizovalo Ministerstvo vnitra ve spolupráci se Státním úřadem pro jadernou bezpečnost a Ministerstvem obrany, mělo prověřit činnost orgánů krizového řízení, složek integrovaného záchranného systému a dalších subjektů při řešení mimořádné události vzniklé v důsledku simulované radiační havárie v objektu JE Dukovany.⁵⁹ Cvičení s názvem ZÓNA 2008 (dále jen „cvičení“) se uskutečnilo ve dnech 26. až 28. listopadu 2008.⁶⁰ Cvičení bylo díky zapojení ústředních správních úřadů vyhlášeno jako největší cvičení svého druhu. V roce 2004 se konalo cvičení v JE Dukovany ZÓNA 2004, které se však neslo v regionálním duchu.

I přestože je námětem cvičení vysoce nepravděpodobná událost, která by mohla nastat pouze při souběhu několika poruch a výjimečné shody okolností, odpovědné orgány nic nepodceňují a na takovou havárii musí být připraveny. JE Dukovany patří z hlediska bezpečnosti mezi 10 % nejlépe hodnocených jaderných elektráren na světě.⁶¹

Cílem cvičení bylo procvičit činnost ústředních správních úřadů krajů Vysočina a Jihomoravského a obcí při odezvě na vznik simulované mimořádné události. Cvičení umožnilo prověření sil a prostředků složek IZS, Armády ČR a dotčených subjektů dle vnějšího havarijního plánu pro zónu havarijního plánování JE Dukovany. V neposlední řadě cvičení ukázalo, jak fungují informační toky a postupy odpovědných orgánů podle zpracovaných dokumentů havarijního a krizového řízení.⁶²

⁵⁷ ČEZ a.s. *Kalendář s příručkou pro ochranu obyvatelstva v případě radiační havárie JE Dukovany 2012 – 2013*. [online]. 19.2.2012. Dostupné z: <<http://www.cez.cz/edee/content/file/energie-a-zivotni-prostredi/dukovany/dukovany-2012-2013.pdf>>.

⁵⁸ ČEZ a.s. *Kalendář s příručkou pro ochranu obyvatelstva v případě radiační havárie JE Dukovany 2012 – 2013*. [online]. 19.2.2012. Dostupné z: <<http://www.cez.cz/edee/content/file/energie-a-zivotni-prostredi/dukovany/dukovany-2012-2013.pdf>>.

⁵⁹ IDNES.CZ. *Kalendář v okolí jaderné elektrárny radí třeba jak se evakuovat*. [online]. 19.2.2012. Dostupné z: <http://brno.idnes.cz/kalendar-v-okoli-jaderne-elektrarny-radi-treba-jak-se-evakuovat-pvl-/brno-zpravy.aspx?c=A091030_171212_brno_dmk>.

⁶⁰ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Cvičení Zóna 2008*. [online] 18.2.2012. Dostupné z: <<http://www.mvcr.cz/clanek/zpravodajstvi-cviceni-zona-2008.aspx>>.

⁶¹ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Cvičení integrovaného záchranného systému Zóna 2008*. [online]. 18.2.2012. Dostupné z: <<http://www.kr-vysocina.cz/cviceni-integrovaného-zachranneho-systemu-zona-2008/d-4003465/p1=41304>>.

⁶² HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČR. *Cvičení Zóna 2008*. [online] 18.2.2012. Dostupné z: <<http://www.hzscr.cz/clanek/zona-2008.aspx>>.

⁶³ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Cvičení Zóna 2008*. [online] 18.2.2012. Dostupné z: <<http://www.mvcr.cz/clanek/zpravodajstvi-cviceni-zona-2008.aspx>>.

Cvičení se zúčastnily tyto orgány a složky IZS⁶³:

- ústřední krizový štáb ČR, dotčená ministerstva a další správní úřady,
- orgány krizového řízení kraje Vysočina a Jihomoravského kraje,
- krizové štáby obcí s rozšířenou působností Třebíč, Náměšť nad Oslavou, Velké Meziříčí, Moravské Budějovice, Moravský Krumlov, Znojmo, Ivančice a Břeclav,
- krizové štáby městysů Mohelno a Vémyslice a obcí Olbramovice a Šumice,
- základní školy Mohelno a Vémyslice,
- HZS kraje Vysočina a Jihomoravského kraje,
- dekontaminační odřady Armády ČR,
- Zdravotnická záchranná služba kraje Vysočina a Jihomoravského kraje,
- PČR – správa Jihomoravského kraje, Okresní ředitelství Třebíč, Znojmo a Brno-venkov,
- Krajská veterinární správa kraje Vysočina a Jihomoravského kraje,
- Krajská hygienická stanice kraje Vysočina a Jihomoravského kraje,
- organizace havarijní odezvy ČEZ JE Dukovany,
- Střední průmyslová škola Třebíč (příjmové středisko evakuovaných osob ze ZŠ Mohelno),
- koleje VUT Brno (příjmové středisko evakuovaných osob ze ZŠ Vémyslice),
- obce kraje Vysočina a Jihomoravského kraje ve 20 kilometrové zóně havarijního plánování formou vyrozumění a varování (spuštění varovných sirén),
- ICOM transport, a. s. – TRADO BUS, Dopravní podnik města Brna, a. s.

Celkem se cvičení zúčastnilo více než 500 osob, cca 50 kusů techniky a 50 subjektů na centrální, krajské a obecní úrovni.

První den cvičení byla spuštěna fiktivní havárie v JE Dukovany s následným únikem radioaktivních látek do okolí. Hejtmani krajů Jihomoravského a Vysočina vyhlásili stav nebezpečí pro území svých krajů. Vzhledem k závažnosti stimulované události předseda vlády ČR rozhodl o vyhlášení nouzového stavu v postižených oblastech. V rámci cvičení zasedl Ústřední krizový štáb, který aktivoval své pracovní skupiny a zřídil odbornou pracovní skupinu pro radiační havárie. Po celou dobu cvičení pracoval štáb Ministerstva vnitra – generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR (dále jen „štáb MV – GŘ HZS ČR“), který zahájil, s ohledem na rozsah události, ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací. Štáb MV – GŘ HZS ČR do postižených krajů vysílal jednotky HZS kraje Vysočina a HZS Jihomoravského kraje, na místo byla vyslána také jednotka HZS hl. m. Prahy se stanovištěm pro dekontaminaci techniky a jednotka HZS Královéhradeckého kraje se stanovištěm pro dekontaminaci osob. Na místo události bylo vysláno pět mobilních chemických laboratoří HZS ČR a do pohotovosti byly uvedeny síly a prostředky HZS Olomouckého kraje a HZS Zlínského kraje.

⁶³ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Cvičení integrovaného záchranného systému Zóna 2008*. [online]. 18.2.2012. Dostupné z: <<http://www.kr-vysocina.cz/cviceni-integrovaneho-zachranneho-systemu-zona-2008/d-4003465/p1=41304>>.

MV – GŘ HZS ČR dále přijalo tato opatření:

- aktivovalo sklady HZS ČR (k dispozici ochranné masky s filtry, obleky a roušky, prostředky pro nouzové přežití osob),
- na základě uzavřených dohod s mobilním operátorem došlo k aktivaci krizové komunikace (účastníci krizové komunikace mají zajištěnu prioritu volání),
- fiktivní informace o události na styčná místa EU a NATO a okolní státy.⁶⁴

Druhý den cvičení přinesl následující simulaci situace: „Na základě provedených měření radiační situace je rozhodnuto o provedení evakuace obyvatelstva ze zasažené části zóny havarijního plánování Jaderné elektrárny Dukovany. Složky integrovaného záchranného systému a orgány krizového řízení zajistí přepravu dosud ukrytého obyvatelstva do bezpečí. Obyvatelstvo v části zóny, která nebyla kontaminována, může opustit své úkryty a vrátit se domů. Při opuštění nebezpečné zóny musí všichni evakuovaní a také vozidla projít důkladnou dekontaminací. Tu na svých mobilních stanovištích provádí Hasičský záchranný sbor ČR spolu s Armádou ČR. Po dekontaminaci jsou evakuovaní dopraveni do přijímacích středisek, kde jsou zaevidováni, roztríděni a dle možností je jim poskytnuto nouzové ubytování (např. ve školách, ubytovnách), včetně stravy, ošacení, obutí, možnosti osobní hygieny apod. Celkem bylo z ohrožených oblastí fiktivně evakuováno více než 6 500 osob, dekontaminací pak simulovaně prošlo 5 560 osob.“⁶⁵ Druhý den dopoledne probíhal nácvik praktických činností, konkrétně evakuace a následná dekontaminace osob a techniky. Činnosti probíhaly v několika obcích v zóně havarijního plánování JE Dukovany:

- v kraji Vysočina proběhla evakuace ZŠ Mohelno, evakuované osoby byly převezeny autobusy do Kožichovic, kde byla hasiči a vojáky zajištěna dekontaminace osob a techniky,
- v Jihomoravském kraji byli evakuováni žáci ze ZŠ Vémyslic, dekontaminace proběhla v Kubšicích a následně byli převezeni na koleje VÚT v Brně. Zde se také uskutečnil ukázkový příjem, včetně poskytnutí psychosociální, humanitární a zdravotní pomoci.⁶⁶

Od prvního dne zasedala odborná pracovní skupina pro radiační havárie, která měla na starosti vyhodnocení simulované události a připravovala způsob provedení následných ochranných opatření pro postižené obyvatelstvo. Soustavně pracují ústřední, krajské i obecní krizové štáby.⁶⁷

V posledním dni bylo cvičení ukončeno v 15:00 hod. Po ukončení cvičení zhodnotil celou akci generální ředitel HZS ČR genmjr. Ing. Miroslav Štěpán, který celé cvičení řídil, takto:

⁶⁴ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČR. *Proběhl první den cvičení ZÓNA 2008*. [online]. 18.2.2012. Dostupné z: <<http://www.hzscr.cz/clanek/zpravodajstvi-listopad-2008-probehl-prvni-den-cviceni-zona-2008.aspx>>.

⁶⁵ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČR. *Pokračuje cvičení ZÓNA 2008*. [online]. 18.2.2012. Dostupné z: <<http://www.hzscr.cz/clanek/pokracuje-cviceni-zona-2008.aspx>>.

⁶⁶ Tamtéž.

⁶⁷ Tamtéž.

„Cvičení ZÓNA 2008 hodnotím velmi pozitivně. V jeho rámci byly úspěšně provedeny praktické činnosti – evakuace, dekontaminace a další neodkladná ochranná opatření. Cenné však na cvičení ZÓNA 2008 také je, že si jeho účastníci na centrální i krajské úrovni vyzkoušeli plánování a přípravu následných ochranných opatření pro postižené obyvatelstvo – jako je řešení problému kontaminovaných potravin, vody nebo hospodářských zvířat. Samozřejmě, že v rámci cvičení se vyskytly také dílčí nedostatky, šlo např. o problémy ve vzájemné komunikaci zúčastněných subjektů – některé informace byly neúplné a jiné zcela chybné. To, že byly odhaleny jisté rezervy, je však dobře a proto jsou cvičení prováděna. Díky novým zkušenostem a poznatkům, které jsme během cvičení ZÓNA 2008 nasbírali, je nyní Česká republika lépe připravena na případnou havárii jaderné elektrárny a únik radioaktivních látek a troufnu si říci že i na jiný typ havárie s masivním únikem nebezpečných látek do ovzduší.“⁶⁸

Z pohledu kraje bylo celé cvičení vyhodnoceno jako úspěšné, avšak ne 100 %. Vyskytlo se několik administrativních i komunikačních chyb. Téměř úspěšně proběhlo vyrozumění obcí o mimořádné události. Z celkového počtu 193 obcí se nepodařilo kontaktovat pouze dvě.

Toto selhání se napravilo ústní zprávou velitele jednotky požární ochrany v obci. Cvičení potvrdilo připravenost složek IZS. Využití moderní komunikační techniky – videokonference, interaktivní tabule, SMS servis, přispělo k hladkému průběhu cvičení. Jako 100 % byla hodnocena činnost krizového štábu kraje Vysočina, znalost zpracovávané dokumentace, technické zázemí krizového štábu. Velmi dobře pracovalo i operační a informační středisko HZS kraje.⁶⁹

Na území Kraje Vysočina sídlí **Zásahová jednotka pro ochranu Jaderné elektrárny Dukovany**.⁷⁰ Výkon služby je zajištěn tak, aby byla zajištěna trvalá připravenost a akceschopnost. Zásahová jednotka pro ochranu JE Dukovany spadá pod Krajské ředitelství PČR Vysočina.

2.2 Dálnice D1

Dálnice D1 (dále jen „dálnice“) se může pyšnit čtyřmi „nej“, a to nejstarší, nejdelší, nejvytíženější a nejvýznamnější dopravní tepna nejen v Kraji Vysočina, ale i v České republice. Trasa ve směru Praha – Brno – Vyškov – Hulín – Přerov – Lipník nad Bečvou – Bělá – Ostrava – Polsko měří v současné době 377 km, z toho je 347 km v provozu, 6 km ve stavbě a 24 km v přípravě.⁷¹

⁶⁸ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČR. *Cvičení ZÓNA 2008 bylo ukončeno*. [online]. 18.2.2012. Dostupné z: <<http://www.hzscr.cz/clanek/cviceni-zona-2008-bylo-ukonceno.aspx>>.

⁶⁹ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Cvičení Zóna 2008 proběhlo bez větších problémů. Odhalilo pouze drobné chyby*. [online]. 18.2.2012. Dostupné z: <<http://www.kr-vysocina.cz/cviceni-zona-2008-probehlo-bez-vetsich-problemu-odhalilo-pouze-drobne-chyby/d-4016852/p1=10818>>.

⁷⁰ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Vysočina – bezpečný region*. Vysočina. 2008. str. 3.

⁷¹ ČESKÉ DÁLNIČE. [online]. 19.11.2011. Dostupné z: <<http://www.ceskedalnice.cz/dalnice/d1>>.

Území Kraje Vysočina protíná dálnice v délce 93 km od severozápadu k jihovýchodu počínaje 73,8 km konče 166,5 km dálnice. Z pohledu administrativního členění kraje vede okresy Havlíčkův Brod, Jihlava, Pelhřimov a Žďár nad Sázavou, jediným okresním městem, které nemá s dálnicí nic společného je Třebíč. Dálnice je rozdělena na několik úseků – Praha – exit Hořice (na 75,2 km), exit Koberovice (na 81,7 km), exit Humpolec (na 90,7 km), exit Větrný Jeníkov (na 104 km), exit Jihlava (na 112,6 km), exit Velký Beranov (na 119,2 km), exit Měřín (na 133,8 km), exit Velké Meziříčí – západ (na 141 km), exit Velké Meziříčí – východ (na 146,7 km), exit Lhotka (na 153,6 km), exit Velká Bíteš (na 162,6 km) – Brno.⁷²

Tabulka ukazuje kilometrové rozestupy mezi sjezdy z dálnice. Největší vzdálenost je mezi exitem Velký Beranov – Měřín (14,6 km) a exitem Humpolec – Větrný Jeníkov (13,3 km). Při takto velkých rozestupech je na místě otázka objízdných tras, pokud by se stala nějaká dopravní nehoda. Objízdné trasy na dálnici D1 jsou celkově problémové, avšak v úseku Jihlava až Praha jsou velkým problémem, který je způsoben samotnou konfigurací a geografickým rozložením Vysočiny. Jako o objízdné trase je možné mluvit pouze o silnici II. třídy 602, která se však v úrovni města Havlíčkův Brod oddaluje od dálnice D1 a ztrácí účel objízdné trasy.⁷³ Velkým problémem je i nedostatek odstavných míst a odpočívadel.

exit	km	rozdíl v km									
exit Hořice	75,2	6,5									
exit Koberovice	81,7		9								
exit Humpolec	90,7			13,3							
exit Větrný Jeníkov	104				8,6						
exit Jihlava	112,6					6,6					
exit Velký Beranov	119,2						14,6				
exit Měřín	133,8							7,2			
exit Velké Meziříčí - Z	141,0								5,7		
exit Velké Meziříčí - V	146,7									6,9	9
exit Lhotka	153,6										
exit Velká Bíteš	162,6										

2.2.1 Bezpečnost na dálnici D1

Se svým výsadním postavením si dálnice nese i řadu negativních jevů. V první řadě je to vysoká nehodovost, včetně závažných dopravních nehod se ztrátou na životech a rozsáhlými dopady na životním prostředí. Dalšími negativními jevy jsou rostoucí intenzita provozu, nepříznivé přírodní podmínky, stav komunikace, uzavírky, neukázněnost řidičů.⁷⁴ Nejen tyto důvody řadí dálnici do top pozice v seznamu

⁷² ČESKÉ DÁLNIČE. *Schéma dálnice D1*. [online] 19.11.2011. Dostupné z:

<<http://www.ceskedalnice.cz/schema/d1>>

⁷³ MURÁRIK J., rozhovor ze dne 31.ledna 2012.

⁷⁴ VARS BRNO a.s. *Studie proveditelnosti monitorovacího a informačního systému na dálnici D1 v úseku procházejícím krajem Vysočina*. Kraj Vysočina 2006. str. 6.

bezpečnostních rizik kraje Vysočina. V souvislosti s bezpečností na dálnici D1 v nepříznivém počasí vydal Kraj Vysočina zásady pro bezpečný provoz tzv. „Desatero pro řidiče pro zimní cesty Vysočinou“.⁷⁵

Kraj Vysočina nebere bezpečnost provozu na dálnici D1 na lehkou váhu. Od roku 2001 se konají společná setkání zástupců složek IZS a „silničářů“ ke zvýšení bezpečnosti provozu na dálnici D1. S prvotní představou o jakémisi monitorovacím a informačním systému, který by měl přispět ke zvýšení bezpečnosti na dálnici D1 přišlo dálniční oddělení PČR Velký Beranov. Bezpečnostní rada kraje dne 12. ledna 2005 ustanovila pracovní skupinu pro řešení bezpečnosti na dálnici D1, které uložila zadat veřejnou zakázku na Zpracování studie proveditelnosti monitorovacího a informačního systému na dálnici D1 v úseku procházejícím Krajem Vysočina. Během ledna 2005 pracovní skupina zpracovala zadání pro studii proveditelnosti. Rada kraje schválila během srpna 2005 zadání zakázky na zpracování studie proveditelnosti. Studie byla dokončena v únoru 2006. Samotná studie komplexně řeší výstavbu informačního systému na dálničním tělese při respektování již stávající a plánované technologie aplikované v ČR a přináší řadu konkrétních opatření pro zlepšení stavu na dálnici D1, o jejichž realizaci a prosazení kraj Vysočina aktivně usiluje. Prvních pozitivních výsledků bylo dosaženo během zpracování studie využitím dílčích výstupů. Začátkem roku 2006 byla zahájena instalace prvních prvků monitorovacího a informačního systému.⁷⁶

Kraj Vysočina se v dalších letech podílel na budování Jednotného systému dopravních informací pro Českou republiku (dále jen „JSDI“), který je společným projektem Ministerstva dopravy, Ministerstva vnitra, Ředitelství silnic a dálnic a celé řady dalších orgánů a institucí veřejné správy, fyzických i právnických osob a subjektů z celé ČR, které na projektu spolupracují. Hlavním cílem realizace projektu je informační podpora procesů pro zajištění průjezdnosti a sjízdnosti sítě pozemních komunikací a zajištění bezpečnosti a plynulosti provozu.⁷⁷ Organizačním pracovištěm JSDI je Národní dopravní informační centrum. Řidiči si mohou zjistit potřebné informace např. o hustotě provozu na dálnici D1, nebo o aktuální situaci na českých silnicích na internetových stránkách www.dopravniinfo.cz.

2.2.2 Monitorovací a informační systém na dálnici D1 v úseku procházejícím Krajem Vysočina

Kraj Vysočina si nechal vypracovat studii proveditelnosti monitorovacího a informačního systému na dálnici D1 v úseku procházejícím Krajem Vysočina (dále jen „monitorovací a informační systém“) od společnosti VARS Brno a. s. Cílem monitorovacího a informačního systému je prevence a podpora řešení mimořádných událostí na dálnici

⁷⁵ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Desatero pro řidiče pro zimní cesty Vysočinou*. Jihlava 2002 – 2011. [online] Ze dne 5.2.2011. Dostupné z: <<http://www.kr-vysocina.cz/desatero-pro-ridice-pro-zimni-cesty-vysocinou/d-4003327/p1=10349>>.

⁷⁶ MURÁŘIK J., *Zkušenosti Kraje Vysočina se zvyšováním bezpečnosti na dálnici D1 a komunikacích kraje*. prezentace.

⁷⁷ ŘEDITELSTVÍ SILNIC A DÁLNIC. *Jednotný systém dopravních informací pro ČR*. 2009 – 2010. [online] 5.2.2012. Dostupné z: <<http://www.dopravniinfo.cz/jsdi>>.

D1. Hlavním přínosem zprovoznění systému by mělo být snížení negativních důsledků dopravní situace na dálnici D1.⁷⁸

V současné době jsou v úseku dálnice D1 3 proměnné informační tabule, a to na 88,9 km (Humpolec), 124,1 km (Věžnice) a 151,6 km (Jabloňov). Dále 3 kamerové systémy na 105,5 km, 143,9 km a 160,2 kilometru. Monitorovací a informační systém má svůj přínos, a to zejména v oblasti lepší prevence a operability středisek správy a údržby dálnice a dopravních oddělení PČR (možnost rychlejšího a efektivnějšího nasazení lidí a techniky na kritických místech), v oblasti efektivnější práce složek IZS a lepší informovanosti řidičů o aktuální dopravní situaci na dálnici.⁷⁹

2.2.3 Národní dopravní informační centrum

Národní dopravní informační centrum (dále jen „NDIC“) je centrálním technickým, technologickým, provozním i organizačním pracovištěm JSDI sídlícím v Ostravě. Jedná se o operační pracoviště s 24 hodinovým provozem 7 dní v týdnu. Zajišťuje sběr, zpracování, vyhodnocování, ověřování a autorizaci dopravních informací a dopravních dat. Dne 1. listopadu 2005 zahájilo svoji činnost. V roce 2008 byly uvedeny do provozu nové prostory současného pracoviště, které je vybaveno nejmodernější informační a komunikační technologií včetně možnosti videokonferenčního spojení pro společnou vzdálenou spolupráci a komunikaci s dalšími orgány, organizacemi a institucemi veřejné správy.⁸⁰ NDIC shromažďuje, zpracovává, ověřuje a zveřejňuje dopravní informace např. o nehodách, uzavírkách, požárech vozidel, sjízdnosti komunikací a počasí.⁸¹ Informačními zdroji NDIC jsou PČR, HZS, Zdravotnické záchranné služby, správci komunikací, silniční správní úřady, provozovatelé dopravních informačních center měst a další.⁸²

⁷⁸ VARS BRNO a. s. *Studie proveditelnosti monitorovacího a informačního systému na dálnici D1 v úseku procházejícím Krajem Vysočina*. Kraj Vysočina 2006. str. 7.

⁷⁹ MURÁRIK J., *Zkušenosti Kraje Vysočina se zvyšováním bezpečnosti na dálnici D1 a komunikacích kraje*. Prezentace.

⁸⁰ ŘEDITELSTVÍ SILNIC A DÁLNIC. *Jednotný systém dopravních informací pro ČR*. 2009 – 2010. [online] 5.2.2012.

Dostupné z: <<http://www.dopravniinfo.cz/narodni-dopravni-informacni-centrum>>.

⁸¹ MURÁRIK J., *Zkušenosti Kraje Vysočina se zvyšováním bezpečnosti na dálnici D1 a komunikacích kraje*. prezentace.

⁸² Tamtéž.

3. Integrovaný záchranný systém v Kraji Vysočina

Organizace krizového řízení na úrovni kraje vychází z platné legislativy, která určuje jednotnou strukturu orgánů krizového řízení. Orgány jsou předurčené k řešení mimořádných událostí a krizových situací, jenž se v Kraji Vysočina vyskytnou. Orgány krizového řízení spolupracují s výkonnými složkami, které jsou sdruženy v IZS. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, v platném znění v § 2 písm. a) charakterizuje IZS jako: „koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací“. IZS tvoří tři základní složky, jimiž jsou v rámci Kraje Vysočina HZS Kraje Vysočina, jednotky požární ochrany zařazené do plánu plošného pokrytí kraje, Zdravotnická záchranná služba kraje Vysočina (dále jen „ZZS“) a PČR a ostatní složky poskytující plánovanou pomoc na vyžádání.⁸³

3.1 Základní složky IZS

HZS Kraje Vysočina je součástí HZS ČR, organizační složkou státu a samostatnou účetní jednotkou. Základním posláním je chránit životy, zdraví a majetek před požáry a poskytovat pomoc při mimořádných událostech. HZS nezasahuje pouze při požárech, ale všude tam, kde je potřeba řešit situace spojené se záchranou, např. při dopravních nehodách, povodních, sesuvech půdy, odstraňování nebezpečných látek a jejich likvidaci. HZS kraje se vnitřně člení na ředitelství HZS kraje, územní odbory HZS kraje a jednotky HZS kraje. Hasičské jednotky jsou soustředěny na místních stanicích, které jsou rozmístěny tak, aby doba příjezdu jednotek byla co nejkratší a síly a prostředky odpovídaly riziku území.⁸⁴ Územní odbory a jednotky HZS kraje viz **mapa**.⁸⁵

⁸³ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Profil Kraje Vysočina*. str. 59.

⁸⁴ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Vysočina – bezpečný region*. Vysočina. 2008. str. 9.

⁸⁵ HZS KRAJE VYSOČINA. *Územní odbory*. [online] 15.1.2012. Dostupné z: <<http://www.hasici-vysocina.cz/index.php?menu=49>>.

HZS kraje nese zodpovědnost za funkčnost a provoz krajského operačního a informačního střediska (dále jen „KOPIS“) IZS kraje, které je v budově Krajského ředitelství HZS v Jihlavě. Do střediska jsou svedeny linky 150 a 112, současně jsou z něj ovládány systémy varování a vyrozumění obyvatelstva varovným signálem pomocí sirén, mobilními telefony a dalšími koncovými prvky tohoto systému. KOPIS plní funkci stálého orgánu pro koordinaci složek IZS a při tom spolupracuje s Integrovaným operačním střediskem PČR a Zdravotnickým operačním střediskem Zdravotnické záchranné služby Kraje Vysočina. Při mimořádné události KOPIS úzce spolupracuje s velitelem zásahu a na základě jeho informací a požadavků průběžně vyhodnocuje situaci a povolává další síly i prostředky tak, aby došlo co nejrychleji ke zmírnění účinku mimořádné události a k jejímu odstranění.⁸⁶

Rok 2011 se stal pro HZS kraje rekordním, co do počtu zásahů. Jednalo se o 8.060 událostí, u kterých hasiči zasahovali. Oproti roku 2010 se počet zásahů navýšil o 995. Nejčastěji zasahovali hasiči u technických zásahů, technickou pomoc poskytli ve 4.913 případech. Oproti roku 2010 došlo k nárůstu o 34,5 %. Naopak pokles, a to o celých 35 %, zaznamenali ve výjezdech k planým poplachům, kterých bylo v roce 2011 „pouze“ 643. Únik nebezpečných látek v roce 2011 hasiči likvidovali v 296 případech. K odstranění následků dopravních nehod byli v roce 2011 hasiči vysláni celkem 1.365 krát, z toho v 1.341 případech zasahovali u dopravních nehod silničních a 24 krát u nehod železničních. U dopravních nehod došlo oproti roku 2010 k poklesu o 7,2 %. Rekordní byl také počet požárů, kterých hasiči evidují 779, což je o 28,8 % více, než v roce 2010.⁸⁷

Zdravotnická záchranná služba je tvořena 14 územními středisky ZZS s právní subjektivitou, které pokrývají území všech krajů a hlavního města Prahy. Posláním ZZS je poskytování odborné neodkladné přednemocniční péče od okamžiku vyrozumění až po předání postiženého do nemocniční péče. **Zdravotnická záchranná služba Kraje Vysočina** (dále jen „ZZS kraje“) je organizačně rozdělena do 5 oblastních středisek.

⁸⁶ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Vysočina – bezpečný region*. Vysočina. 2008. str. 5.

⁸⁷ HZS KRAJE VYSOČINA. *Tiskové zprávy*. [online] 15.1.2012. Dostupné z: <<http://www.hasici-vysocina.cz/index.php?menu=75&zobrazdetail=1&idclankunovinka=2979>>.

Na dvaceti pečlivě vybraných výjezdových stanovištích je 26 výjezdových skupin a 1 skupina letecké záchranné služby.⁸⁸

Oblast	Výjezdové stanoviště	Počet posádek			
		RLP	RZP	RV	LZS
Jihlava	Jihlava	1	2		1
	Telč	1			
Pelhřimov	Pelhřimov	1		1	
	Pacov		1		
	Počátky		1		
	Kamenice nad Lipou		1		
	Humpolec	1			
Havlíčkův Brod	Havlíčkův Brod	1	1	1	
	Chotěboř		1		
	Ledeč nad Sázavou		1		
	Přibyslav		1		
Třebíč	Třebíč	1	1		
	Jemnice		1		
	Moravské Budějovice	1			
	Náměšť nad Oslavou	1			
	Velká Bíteš		1		
Nové Město na Moravě	Nové Město na Moravě		1		
	Bystřice nad Perštejnem	1			
	Velké Meziříčí	1			
	Žďár nad Sázavou	1			

RLP - Výjezdová skupina rychlé lékařské pomoci, RZP - Výjezdová skupina rychlé zdravotnické pomoci, RV - Výjezdová skupina "rendez vous", LZS - Vzletová skupina zdravotnické záchranné služby

Vlastní řídicí složkou ZZS kraje je Zdravotnické operační středisko (dále jen „ZOS“) v Jihlavě. ZOS přijímá a zpracovává tísňové výzvy, které dále předává výkonným složkám. Své úkoly plní jak za standardních, tak za mimořádných událostí, kdy se zapojuje do IZS. ZOS v Jihlavě přijímá tísňové výzvy z linek 155, 112 a dále od ostatních složek IZS z celého kraje.

Do 1. ledna 2009 byly územní odbory **Policie České republiky** na Vysočině rozděleny do tří krajů, a to Východočeského, Jihomoravského a Jihočeského. Oproti Okresnímu ředitelství PČR v Jihlavě, Třebíči a Žďáru nad Sázavou, které spadaly do působnosti Jihomoravského kraje, Havlíčkovobrodsko náleželo Východočeskému kraji a Pelhřimovsko Jihočeskému kraji. Počátkem roku 2009 se tento stav změnil a Územní odbory PČR v Havlíčkově Brodě a Pelhřimově se připojily ke Krajskému ředitelství policie Jihomoravského kraje. Zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, bylo zřízeno k 1. lednu 2010 v Kraji Vysočina nové Krajské ředitelství PČR Kraje Vysočina se sídlem v Jihlavě. Stávající Územní odbory PČR zůstaly zachovány, jsou jimi územní odbory v Havlíčkově Brodě, Jihlavě, Třebíči, Pelhřimově a Žďáru nad Sázavou.⁸⁹ Dle ust. § 8 odst.

⁸⁸ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Profil Kraje Vysočina*. str. 63.

ZZS KRAJE VYSOČINA. *Počty posádek v Kraji Vysočina*. [online] 15.1.2012. Dostupné z: <<http://www.zzsvyšocina.cz/index.php?page=stanoviste>>.

⁸⁹ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY – KŘP kraje Vysočina. *O nás – Kraj Vysočina*. [online] 17.1.2012. Dostupné z: <<http://www.policie.cz/clanek/o-nas-kraj-vysocina.aspx>>.

⁸⁹ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Nový zákon o policii*. [online] 17.1.2012. Dostupné z: <<http://www.policie.cz/clanek/novy-zakon-o-policii-cr.aspx>>.

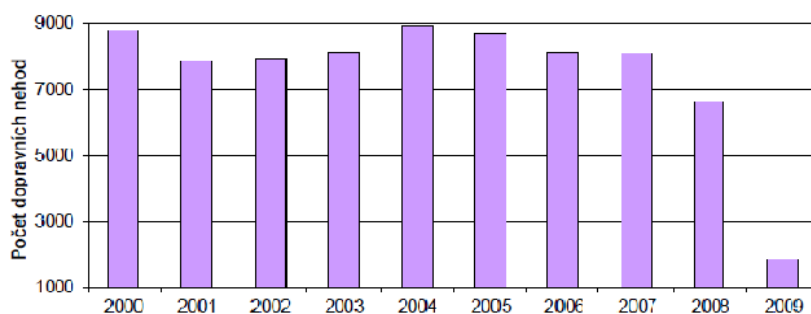
1 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, je krajské ředitelství: „*organizační složkou státu a účetní jednotkou, jehož příjmy a výdaje jsou součástí rozpočtové kapitoly ministerstva. V čele krajského ředitelství je krajský ředitel, který je také vedoucím organizační složky státu. Útvary policie zřízené v rámci jeho působnosti jsou vnitřními organizačními jednotkami krajského ředitelství*“. I PČR v Kraji Vysočina má své Integrované operační středisko, ze kterého je činnost policie řízena nejen při standardních, ale i mimořádných událostech.⁹⁰

V jednotlivých územních odborech působí pořádková a dopravní policie, kriminální policie a vyšetřování. Policisté z dálničního oddělení Velký Beranov dohlížejí na provoz na 93 km dlouhém úseku dálnice D1, který prochází Krajem Vysočina. Drsnější klimatické podmínky jsou častou příčinou vzniku dopravních nehod, které na sebe navazují další dopravní komplikace. Na území kraje sídlí také útvar Zásahová jednotka pro ochranu Jaderné elektrárny Dukovany.⁹¹

V rámci IZS při mimořádných událostech PČR nevykonává záchranné ani likvidační práce, ale zajišťuje především⁹²:

- uzavření zájmových prostorů, regulaci vstupu a opuštění prostor
- regulaci dopravy v oblasti mimořádné události
- šetření okolností vzniku mimořádné situace k objasnění příčin jejího vzniku;
- plnění úkolů, souvisejících s identifikací zemřelých;
- řešení ochrany a zabezpečení movitého a nemovitého majetku a eliminaci kriminální činnosti při vzniku mimořádné situace;
- plnění dalších úkolů podle pokynu velitele zásahu nebo řídící složky IZS.

V Kraji Vysočina bylo v roce 2010 PČR nahlášeno celkem 2.390 dopravních nehod.⁹³ Nejvíce nehod PČR Kraje Vysočina řešila v roce 2004, od té doby počet nahlášených dopravních nehod klesal (viz obrázek č. 5). Výrazný meziroční pokles byl způsoben legislativní změnou v podobě zmírnění povinnosti ohlášení dopravní nehody.⁹⁴

⁹⁰ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Vysočina – bezpečný region*. Vysočina. 2008. str. 12.

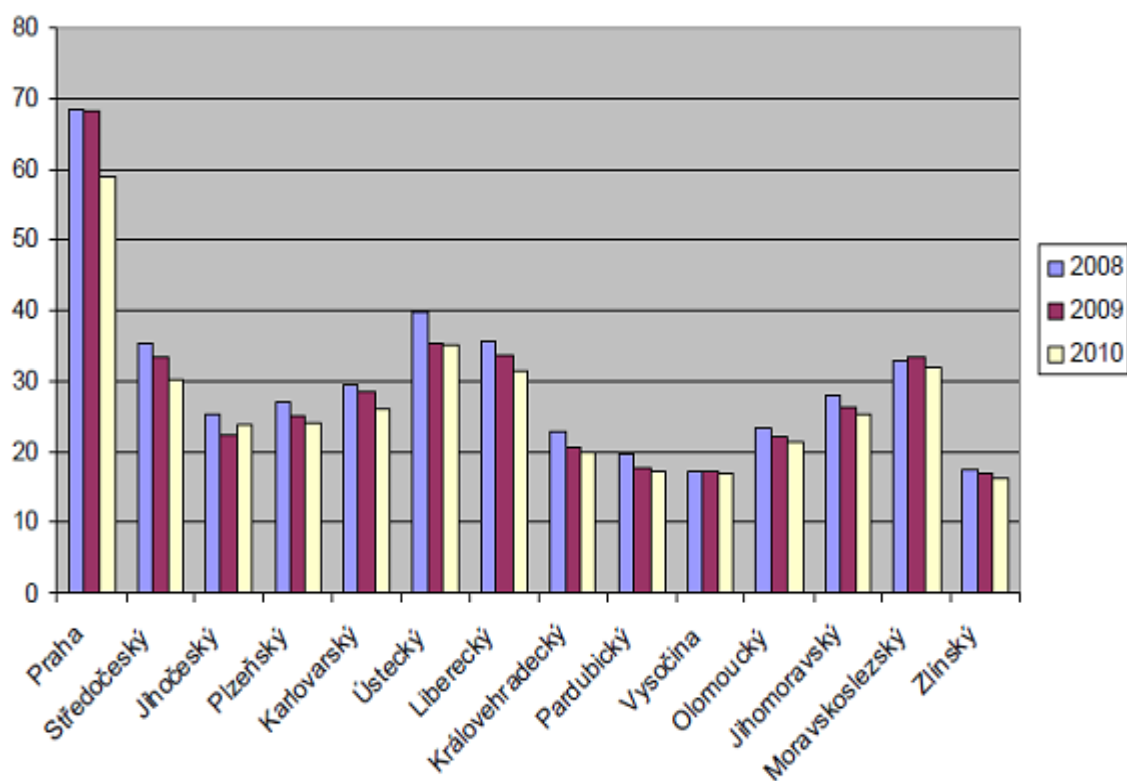
⁹¹ Tamtéž.

⁹² KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČIAN. *Profil Kraje Vysočina*. str. 61.

⁹³ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Statistická ročenka Kraje Vysočina 2001*. [online] 17.1.2012. Dostupné z: http://www.jihlava.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/krajkapitola/631011-11-r_2011-24.

⁹⁴ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Profil Kraje Vysočina 2011*. str. 62.

V roce 2010 bylo v Kraji Vysočina zjištěno 8.678 trestných činů, z toho se podařilo PČR Kraje Vysočina objasnit 3.890 trestných činů, což vykazuje 4,82% úspěšnost.⁹⁵
V celorepublikovém srovnání vykazuje Kraj Vysočina druhou nejnižší míru kriminality.⁹⁶

3.2 Ostatní složky IZS

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému vymezuje v ust. § 4 odst. 2 ostatní složky jako: „vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím. Ostatní složky integrovaného záchranného systému poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání“. Krajský úřad uvádí na svých internetových stránkách ostatní složky IZS, které jsou v kraji k dispozici.⁹⁷ Jsou jimi:

Český červený kříž (dále jen „ČČK“) je humanitární občanské sdružení působící na celém území ČR v oblasti humanitární, sociální, zdravotní a zdravotně výchovné. Poskytuje zdravotnické, záchranné, sociální a další humanitární služby. Působí v oblasti civilní obrany a ochrany obyvatelstva a poskytuje pomoc v případech katastrof a jiných

⁹⁵ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Statistická ročenka Kraje Vysočina 2011*. [online]. 17.1.2012. Dostupné z: <http://www.jihlava.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/krajkapitola/631011-11-r_2011-24>.

⁹⁶ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Profil Kraje Vysočina 2011*. str. 62.

⁹⁷ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Ostatní složky IZS*. [online]. 17.1.2012. Dostupné z: <<http://www.kr-vysocina.cz/ostatni-slozky-izs/d-4018404/p1=10349>>.

mimořádných událostí. K tomuto účelu jsou budovány humanitární jednotky ČČK oblastních spolků ČČK.⁹⁸ Tyto jednotky vykonávají podpůrné, pomocné a doplňkové činnosti, jak ve fázi bezprostřední záchrany, tak ve fázi následné dlouhodobější pomoci. Jedná se o první pomoc, lékařskou a ošetrovatelskou péči, pomoc při evakuaci, nouzovém stravování, ošacení a ubytování. V Kraji Vysočina působí 5 oblastních spolků ČČK, a to v Havlíčkově Brodě, Jihlavě, Pelhřimově, Žďáru nad Sázavou a Třebíči.⁹⁹

Záchranná brigáda kynologů Vysočina (dále jen „ZBKV“) je součástí Svazu záchranných brigád kynologů České republiky, který je občanským sdružením registrovaným u ministerstva vnitra jako nejpočetnější organizace v ČR zabývající se výcvikem záchranných psů.¹⁰⁰ ZBKV vznikla v roce 2001 jako záchranná jednotka s krajskou působností. Sdružuje kynology se zájmem o praktický výcvik psů v oblasti vyhledávání ztracených osob. Členové ZBKV složili řadu záchranných zkoušek z národního i mezinárodního zkušebního řádu včetně těch nejvyšších a zúčastnili se také několika praktických nasazení.¹⁰¹ Činnost ZBKV v rámci IZS spočívá zejména ve vyhledávání pohřešovaných osob, např. v lesích, při sesuvech budov, záchrane osob zavalených sněhem, tonoucích i při vyhledávání utonulých. S podporou Kraje Vysočina získala brigáda vlastní výcvikové středisko Obalovna u Pelhřimova.¹⁰² Kraj Vysočina je jediným krajem v ČR, který disponuje Záchrannou brigádou kynologů.

Vodní záchranná služba ČČK (dále jen „VZS ČČK“) je občanské sdružení, jehož posláním je preventivně záchranná činnost na vodních lokalitách v ČR. Jejím hlavním cílem je za pomoci dokonalé techniky a prostřednictvím osvětové činnosti zajistit bezpečnost obyvatelstva, úbytek rizik a snížení počtu utonulých v příslušných lokalitách.¹⁰³ Součástí práce záchranářů je poskytování předlékařské první pomoci ve stanicích a ošetrovnách VZS ČČK. V Kraji Vysočina pracují tři skupiny VZS ČČK, a to v Třebíči, Moravských Budějovicích a Pelhřimově. Záchranáři z Třebíče jsou zase zařazeni do IZS kraje Vysočiny s vybavením a potřebnou technikou na povodně s možností působení na celém území ČR.¹⁰⁴

Sbory dobrovolných hasičů (dále jen „SDH“) jsou nedílnou součástí systému požární ochrany v ČR. Včetně zásahů při požárech a záchranných prací při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech plní další úkoly v oblasti požární ochrany.¹⁰⁵ Kraj Vysočina disponuje kolem 42 tisíc registrovaných dobrovolných hasičů.

⁹⁸ ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. [online]. 17.1.2012. Dostupné z: <<http://www.cervenykriz.eu/cz/kdojsme.aspx>>.

⁹⁹ ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. *Adresář oblastních spolků ČČK*. [online]. 17.1.2012. Dostupné z: <<http://www.cervenykriz.eu/cz/intermapa.aspx?KrajId=108>>.

⁹⁹ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Vysočina – bezpečný region*. Vysočina. 2008. str. 17.

¹⁰⁰ SVAZ ZÁCHRANNÝCH BRIGÁD KYNOLOGŮ. [online]. 17.1.2012. Dostupné z: <<http://www.zachranari.cz/cs/3/regionalni-brigady-jejich-vedouci-a-kontakty/index.php?lg=cs>>.

¹⁰¹ ZÁCHRANNÁ BRIGÁDA KYNOLOGŮ KRAJE VYSOČINA. [online]. 17.1.2012. Dostupné z: <<http://www.zbkvysočina.estranky.cz/>>.

¹⁰² KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Vysočina – bezpečný region*. Vysočina. 2008. str. 17.

¹⁰³ VODNÍ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA ČČK. [online]. 17.1.2012. Dostupné z: <http://www.vzs.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=2&Itemid=9>.

¹⁰⁴ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Vysočina – bezpečný region*. Vysočina. 2008. str. 17.

¹⁰⁵ Tamtéž. str. 17.

Městská policie je jako orgán obce zřízena obecně závaznou vyhláškou. Městská policie postupuje podle zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku a plnění dalších úkolů, mezi další úkoly městské policie patří zejména zajištění ochrany a bezpečnosti osob a majetku, dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití, na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce. V rámci IZS vystupuje jako složka zajišťující veřejný pořádek a spolupracuje s Policií ČR. V Kraji Vysočina jsou zřízeny městské policie ve městech Havlíčkův Brod, Chotěboř, Jihlava, Nové Město na Moravě, Moravské Budějovice, Světlá nad Sázavou, Třebíč, Žďár nad Sázavou. Občané mohou v případě potřeby využít tísňovou linku 156.¹⁰⁶

3.3 Cvičení složek IZS

Společná cvičení složek IZS slouží k prověření havarijních plánů nebo k ověření připravenosti a součinnosti jeho složek. Jsou organizována na úrovni operační, taktické nebo strategické. Pro všech pět okresů Kraje Vysočina každý rok vypracovává HZS kraje konkrétní plány cvičení s různou tematikou. Vždy jedno cvičení je organizováno jako krajské, tedy řízené hejtmanem kraje. Rokem 2004 počínaje jsou krajská cvičení IZS organizována pod názvem Horizont. Témata cvičení jsou zvolena dle aktuální potřeby prověření činnosti složek IZS, nácviku součinnosti při záchranných a likvidačních pracích, prověření nové techniky, informačních technologií či záchranářských postupů.¹⁰⁷

Například taktické cvičení Horizont 2010, které se uskutečnilo dne 24. listopadu 2010, mělo za úkol prověřit plánovací dokumentaci složek IZS a orgánů krizového řízení, svolání krizového, připravenost na řešení mimořádné události na úrovni dotčených orgánů, dále komunikační vazby a koordinaci při řešení mimořádné události na úrovni krizového štábu kraje při hromadné dopravní nehodě na dálnici D1.¹⁰⁸ Cvičení bylo vyhodnoceno v průběhu akce, bez závažných nedostatků.

¹⁰⁶ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Vysočina – bezpečný region*. Vysočina. 2008. str. 18–19.

¹⁰⁷ Tamtéž. str. 19.

¹⁰⁸ Vyhodnocení cvičení IZS za rok 2010 a plán provedení cvičení IZS v roce 2011. str. 4.

Následující tabulka uvádí přehled všech taktických cvičení složek IZS od roku 2004 do roku 2011, včetně jejich názvu.¹⁰⁹

Horizont 2004	součinnostní cvičení k prověření návaznosti Vnitřního a Vnějšího havarijního plánu k zajištění ochrany obyvatelstva v zóně havarijního plánování JE Dukovany
Horizont 2005	taktické cvičení – uskutečněné a ověřené použití radiologické zbraně „špinavá bomba“
Horizont 2006	taktické cvičení – letecká nehoda
Horizont 2007	taktické cvičení – nález předmětu s podezřením na přítomnost B-agens nebo toxinů
Horizont 2008	taktické cvičení – oznámení o uložení nebo nález výbušniny či výbušného systému
Horizont 2009	taktické cvičení – hromadná dopravní nehoda s únikem nebezpečné látky
Horizont 2010	taktické cvičení – hromadná havárie na dálnici D1 a její řešení
Horizont 2011	taktické cvičení – železniční nehoda

3.4 Zásahy složek IZS

Pravidelná cvičení, jejichž tematická zaměření vycházejí z potřeb kraje, jsou předpokladem pro úspěšný skutečný zásah. Základní i ostatní složky IZS během své činnosti prokázaly, že jsou po všech stránkách připraveny na záchranu životů, zdraví a majetku obyvatel. Mezi nejvýznamnější a svým rozsahem řadící se k největším společným zásahům složek IZS v Kraji Vysočina patří například:

Porucha hráze na vodním díle Mostišť.¹¹⁰ Vodní dílo je významnou zásobárnou povrchové vody, která po úpravě zásobuje obyvatele okresů Žďár nad Sázavou a Třebíč pitnou vodou. Pro sledování vývoje na vodním díle ustanovil hejtman pracovní skupinu, jejíž členy byli zástupci kraje, krajského úřadu, složek IZS a odborníků. Tato pracovní skupina podávala průběžně informace o stavu hráze a o bezpečnosti obyvatel. Během měsíců května a června 2005 pracovní skupina došla k názoru, že hráz vodního díla Mostiště není bezpečná, ohrožuje životy, zdraví, majetek a životní prostředí v důsledku možné zvláštní povodně způsobené protržením hráze a situaci není možné řešit běžnou činností správních úřadů a složek IZS.¹¹¹ Hejtman kraje vyhlásil pro část Kraje Vysočina od 20. června 2005 9:00 hod. do 19. července 2005 9:00 hod. stav nebezpečí dle zák. č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů. Tento krizový stav byl vyhlášen z důvodu: „ochrany životů, zdraví obyvatel a ochrany majetku, k odvrácení nebezpečí, které není možné odvrátit běžnou činností správních úřadů a složek IZS“.¹¹²

Doposud **největší hromadná dopravní nehoda** v historii ČR se odehrála dne 20. března 2008 mezi 100. a 130. km dálnici D1. Při nehodě bouralo 131 osobních a 98 nákladních aut. Důvodem bylo především nepřizpůsobení rychlosti k nepříznivému počasí. Zhruba na padesáti kilometrovém úseku zůstalo uvězněno cca 20 tisíc lidí, zraněno bylo několik desítek lidí.¹¹³ První hlášení dopravní nehody přijali na tísňové lince HZS a ZZS v 10:01 hod. Okamžitě vyjely jednotky HZS Kraje Vysočina, ZZS Kraje Vysočina, PČR a Údržby

¹⁰⁹ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Vysočina – bezpečný region*. Vysočina. 2008. str. 19.

¹¹⁰ Při poruše na vodním díle Mostiště se nejednalo o typický zásah složek IZS.

¹¹¹ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Závěrečná zpráva o hodnocení krizové situace na VD Mostiště*. str. 3 – 5.

¹¹² KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Rozhodnutí hejtmána Kraje Vysočina o vyhlášení stavu nebezpečí*. ze dne 20. 6. 2005.

¹¹³ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Hromadná dopravní nehoda na D1 – 20.3.2008*. [online]. 23.1.2012. Dostupné z: <<http://www.kr-vysocina.cz/hromadna-dopravni-nehoda-na-d1-20-3-2008/d-4003437/p1=6990>>.

silnic a dálnic.¹¹⁴ Na místě zasahovalo 39 zdravotníků, 16 sanitek a vrtulník ZZS z Jihlavy a z Prahy. Zdravotníci postupovali pěšky, ošetřili cca 30 lidí, dalších 6 těžce zraněných bylo přepraveno do krajské nemocnice v Pelhřimově, Jihlavě, Třebíči a také do Brna a Prahy. Záchrané práce na místě provádělo 94 hasičských záchranářů. PČR nasadila do akce 80 příslušníků, část z nich v místě nehody koordinovala dopravu spolu s Dálniční policií a odtahovými službami, další řešili příčiny nehody a pro monitoring situace byly k dispozici 3 policejní vrtulníky. Zásah složek krajského IZS osobně monitoroval tehdejší ministr vnitra Ivan Langer. S informováním veřejnosti pomáhala jak regionální tak celostátní média.¹¹⁵

Z potřeby každodenní činnosti záchranářů hlavně při velkých haváriích, nehodách či živelních pohromách, vychází potřeba společné organizace činností všech, kteří mohou svými silami a prostředky, kompetencemi nebo jinými možnostmi přispět k záchraně osob, zvířat, majetku a životního prostředí, vznikl IZS. Jak samostatná cvičení jednotlivých složek IZS, tak společná cvičení složek IZS mají za cíl zvýšit připravenost složek IZS k řešení událostí s nepřetržitou koordinací velitele zásahu. Procvičované situace jsou námětově vybírány, a to především z důvodu koordinace velkého počtu zasahujících. Složky IZS Kraje Vysočina nenechávají nic náhodě a pořádají několik cvičení do roka. Díky těmto cvičením jsou složky IZS připraveny k velkým společným zásahům, při nichž s velkým úspěchem zachraňují životy, zdraví a majetek obyvatel Kraje Vysočina.

4. Iniciativa Kraje Vysočina

Kraj Vysočina je v oblasti prevence a ochrany obyvatelstva před mimořádnými událostmi velice činný. V souvislosti s touto prioritou Kraj Vysočina usiluje o výstavbu nového pracoviště krizového řízení. Současné pracoviště krizového řízení je dislokováno u HZS kraje, avšak provoz tohoto pracoviště si žádá vybudování nového, moderního, technicky a kapacitně vybaveného pracoviště krizového řízení.¹¹⁶

4.1 Vysočina bezpečný region

Kraj Vysočina (dále jen „kraj“) vybudoval pro obyvatelstvo kraje **portál „Vysočina bezpečný region“**. Na tomto portálu obyvatelé kraje naleznou všechny potřebné aktuální informace z oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení. Obyvatelé kraje se zde mohou seznámit s orgány krizového řízení v kraji, dozví se informace o prevenci kriminality v kraji, načerpají informace a rady o tom, jak se zachovat při povodních, mimořádných či jiných událostech. V sekci Bezpečnost a mimořádné události¹¹⁷ jsou obyvatelům k dispozici následující podklady:

¹¹⁴ ŘÍHOVÁ, J.; ŠÁDKOVÁ, R.; VRÁNOVÁ, Z. *Hromadná nehoda na dálnici D1*. Policejní akademie ČR v Praze. 2011. prezentace.

¹¹⁵ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Hromadná dopravní nehoda na D1 – 20.3.2008*. [online]. 23.1.2012. Dostupné z: <<http://www.kr-vysocina.cz/hromadna-dopravni-nehoda-na-d1-20-3-2008/d-4003437/p1=6990>>.

¹¹⁶ ŘÍHOVÁ, J.; ŠÁDKOVÁ, R.; VRÁNOVÁ, Z. *Hromadná nehoda na dálnici D1*. Policejní akademie ČR v Praze. 2011. Prezentace.

¹¹⁷ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Vysočina – bezpečný region*. Vysočina. 2008. str. 22.

¹¹⁸ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Vysočina bezpečný region*. [online]. 28.1.2012. dostupné z:

- extremismus – nebezpečný fenomén dnešní doby,
- pro případ ohrožení – příručka pro obyvatele, ve které se lze dočíst o tom, jak se chovat a co dělat při ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí při mimořádné události,
- projekt kamerového systému na dálnici D1, v tomto článku se obyvatelé dozví, na jakých kilometrech dálnice D1 jsou nainstalovány proměnné informační tabule a polohovatelné kamery, prostřednictvím nichž mohou sledovat provoz na dálnici D1,
- příručku pro ochranu obyvatelstva v případě radiační havárie Jaderné elektrárny Dukovany, kterou každoročně vydává akciová společnost ČEZ v podobě kalendáře. Hlavním účelem příručky – kalendáře jsou informace, které se využijí při spuštění sirén a následném upozorňování ve sdělovacích prostředcích
- metodická pomoc obcím v oblasti požární ochrany,
- preventivní výchovná činnost na úseku požární ochrany a ochrany obyvatelstva.

V sekci Rady, návody, informace¹¹⁸ obyvatelé naleznou několik brožur, příruček, ale i videí pro ochranu obyvatelstva, např. Kapesní průvodce pro mimořádné situace, Bezpečnostní pokyny – konvektivní bouře (bouřky), BESIP – co dělat při dopravní nehodě, Pandemický plán Kraje Vysočina, Ochrana před přirozenými a zvláštními povodněmi, Chování obyvatelstva v případě havárie s únikem nebezpečných chemických látek, Sebeochrana obyvatelstva ukrytím.

Kraj Vysočina vydal brožuru Vysočina bezpečný region (existuje mutace jak pouze v češtině, tak dvojjazyčný dokument, v češtině i angličtině), jenž reprezentuje Kraj Vysočina jako bezpečný region s organizovaným a integrovaným bezpečnostním a záchranným systémem.¹¹⁹ Brožura si klade za cíl: „*seznámit jak obyvatele kraj, tak i jeho návštěvníky se zajištěním jejich bezpečnosti a s formami péče kraje při organizaci bezpečnostních a záchranných složek spadajících do Integrovaného záchranného systému*“.¹²⁰ Brožura poskytuje čtenáři nejen základní informace o Integrovaném záchranném systému a činnostech jeho složek, ale i informace jakou formou zajišťuje Kraj Vysočina bezpečnost svých občanů. Čtenáři se také dozví, koho, kdy a jak je možné přivolat o pomoc.

<<http://www.kr-vysocina.cz/bezpecnost-a-mimoradne-situace/ds-300847/p1=27087>>.

¹¹⁷ SMEJKAL. M. „*Bezpečnostní politika*“ vyšších územně samosprávných celků v České republice ve srovnání. Policejní akademie ČR v Praze. Diplomová práce. Praha 2011.

¹¹⁸ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Vysočina bezpečný region*. [online]. ze dne 28.1.2012. dostupné z: <<http://www.kr-vysocina.cz/rady-navody-informace/ds-86252/p1=26738>>.

¹¹⁹ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Vysočina bezpečný region*. [online]. 28.1.2012. dostupné z: <http://www.kr-vysocina.cz/vismo5/dokumenty2.asp?id_org=450008&id=1362528&p1=26738>.

¹²⁰ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Vysočina – bezpečný region*. Vysočina. 2008. str. 3.

Přes internetové stránky Kraje Vysočina se lze proklikat na „**Statistický portál bezpečnosti**“, jenž byl vytvořen na základě shromažďování, analyzování a zpracování dat v úzké spolupráci s Policií ČR. Na portálu jsou vypracované tyto 3 koncepční materiály:¹²¹

- Koncepce bezpečnosti silničního provozu v kraji Vysočina je dokument, který vymezuje základní problémové oblasti, které by se mohly stát pro Kraj Vysočina problémovými. V dokumentu jsou uvedeny včetně statistických údajů o dopravní nehodovosti, problémových oblastech, nehodových úsecích také krátkodobé a dlouhodobé cíle, jenž usilují o zvýšení bezpečnosti silničního provozu.¹²²
- Koncepce prevence kriminality kraje Vysočina na léta 2009 – 2011, byla navržena především na základě Strategie prevence kriminality na léta 2008 až 2011 schválené usnesením vlády ČR č. 1150 ze dne 15. října 2007, bezpečnostní analýzy, názorů a postojů a v neposlední řadě z doporučení členů pracovní skupiny, která byla sestavena ředitelem Krajského úřadu kraje Vysočina za účelem vytvoření koncepce. Hlavním cílem této koncepce je vybudování pocitu bezpečí u obyvatel a snížení míry a závažnosti trestné činnosti v kraji.¹²³
- Program prevence kriminality kraje Vysočina na rok 2011.

Program prevence kriminality Kraje Vysočina na rok 2012 je umístěn na portálu „Vysočina bezpečný region“.¹²⁴

4.2 Přeshraniční spolupráce Kraje Vysočina

Kraj Vysočina uzavřel tzv. čtyřdohodu. Jedná se o Dohodu o spolupráci mezi spolkovou zemí Dolní Rakousy a kraji Jihomoravský, Jihočeský a Vysočina (dále jen „dohoda“). Zástupci obou stran se dohodli na základě článku č. III a V Dohod o spolupráci mezi kraji ČR Jihomoravským, Jihočeským a Vysočina a spolkovou zemí Dolní Rakousy ze dne 5. 9. 2002, v přesvědčení, že další rozvoj vzájemné spolupráce povede k prohloubení dobrých sousedských vztahů a na základě úspěšných realizací dřívějších programů, na pracovním programu na léta 2010 – 2013. Obě strany se zavázaly zajišťovat výměnu informací o všech příhraničních aktivitách v rámci schváleného programu i významných aktivitách mimo něj. Dohoda je sestavena ze 14 oblastí spolupráce. Mezi těmito oblastmi je i oblast týkající se bezpečnosti obyvatelstva, a to Ochrana před katastrofami.¹²⁵ Oblast ochrany před katastrofami posiluje spolupráci v oblastech:¹²⁶

¹²¹ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Statistický portál bezpečnosti*. [online]. 28.1.2012. dostupné z: <<http://analytika.kr-vysocina.cz/BEZPECNOST/index.php>>.

¹²² KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Koncepce bezpečnosti silničního provozu v kraji Vysočina*. [online]. 28.1.2012. dostupné z: <http://www.kr-vysocina.cz/vismo5/dokumenty2.asp?id_org=450008&id=1285309&p1=9045>.

¹²³ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Koncepce prevence kriminality kraje Vysočina na léta 2009 – 2011*. str. 2 – 3.

¹²⁴ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Vysočina bezpečný region*. [online]. 28.1.2012. dostupné z: <<http://www.kr-vysocina.cz/prevence-kriminality/ds-301912/p1=48688>>.

¹²⁵ *Dohoda o spolupráci mezi spolkovou zemí Dolní Rakousy a kraji Jihomoravský, Jihočeský a Vysočina*. Pracovní program na roky 2010 – 2013.

¹²⁶ tamtéž.

- výměny informací o přípravě a zvládnání konkrétních modelů katastrof (modelové situace);
- analýzy možných modelů katastrof v pohraničí síly a prostředky k řešení;
- vzdělávání především k tematickým okruhům krizového řízení a ochrany obyvatelstva;
- analýzy rizik katastrof v příhraničním pásmu či katastrofy s potenciální možností vzájemné pomoci na partnerském území;
- výměny informací a odborných podkladů v oblasti ochrany před katastrofami;
- vzájemné výměny informací o technických systémech týkajících se výstrahy, kontroly, předávání informací, prognózy, rozvoje, průběhu v souvislosti s řešením katastrof;
- výměny zkušeností o spolupráci a roli dobrovolných organizací v ochraně před katastrofami;
- spolupráce a vzájemné účasti na cvičení složek Integrovaného záchranného systému pořádaných partnery;
- výcvikové činnosti skrze spolupráci nebo účast na společných cvičení k ochraně před katastrofami nebo při vzájemných pozorování během cvičení.

Každým rokem se koná seminář, kterého se zúčastní všechny strany dohody. Letos (2012) se seminář bude konat dne 18. dubna v Kraji Vysočina. Tématem semináře je Legislativa k poskytování příhraniční a přeshraniční spolupráce. Pořádají se i různá cvičení složek integrovaného systému i orgánů krizového řízení. Přínosem je nejen výměna cenných informací a zkušeností, ale i posilování sousedských vztahů. Jako problém se ukázala jazyková bariéra. Z tohoto důvodu se dal do pohybu projekt jazykové přípravy, který má vyústit ve společné cvičení s názvem „Zásah bez hranic“, ve kterém se má prověřit schopnost komunikace v českém a německém jazyku.¹²⁷

4.3 Přínos Kraje Vysočina do oblasti bezpečnosti dopravy

Kraj Vysočina se podílel finanční částkou (200.000,- Kč) na propojení kamerového systému Ředitelství silnic a dálnic s dopravním oddělením PČR Bernartice, Velký Beranov, Domašov a informačního a operačního střediska krizového řízení PČR Jihlava.¹²⁸

Iniciativu vyvinul Kraj Vysočina i v oblasti chování řidičů v kolonách. Realizoval informační kampaň „Chování řidičů v kolonách – zachování volného jízdního pruhu pro průjezd vozidel s právem přednostní jízdy“. V měsíčníku Kraj Vysočina¹²⁹ byl publikován článek s názvem Nová pravidla mění chování v kolonách. Spot určený pro výchovu řidičů byl odvysílán v České televizi i v TV Prima.¹³⁰

¹²⁷ MURÁRIK J. rozhovor ze dne 31. ledna 2012

¹²⁸ MURÁRIK J., *Zkušenosti Kraje Vysočina se zvyšováním bezpečnosti na dálnici D1 a komunikacích kraje*. prezentace.

¹²⁹ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *měsíčník Kraj Vysočina*. listopad 2006. str. 4. dostupné z: <<http://extranet.kr-vysocina.cz/download/pdf/noviny/noviny-11-06.pdf>>.

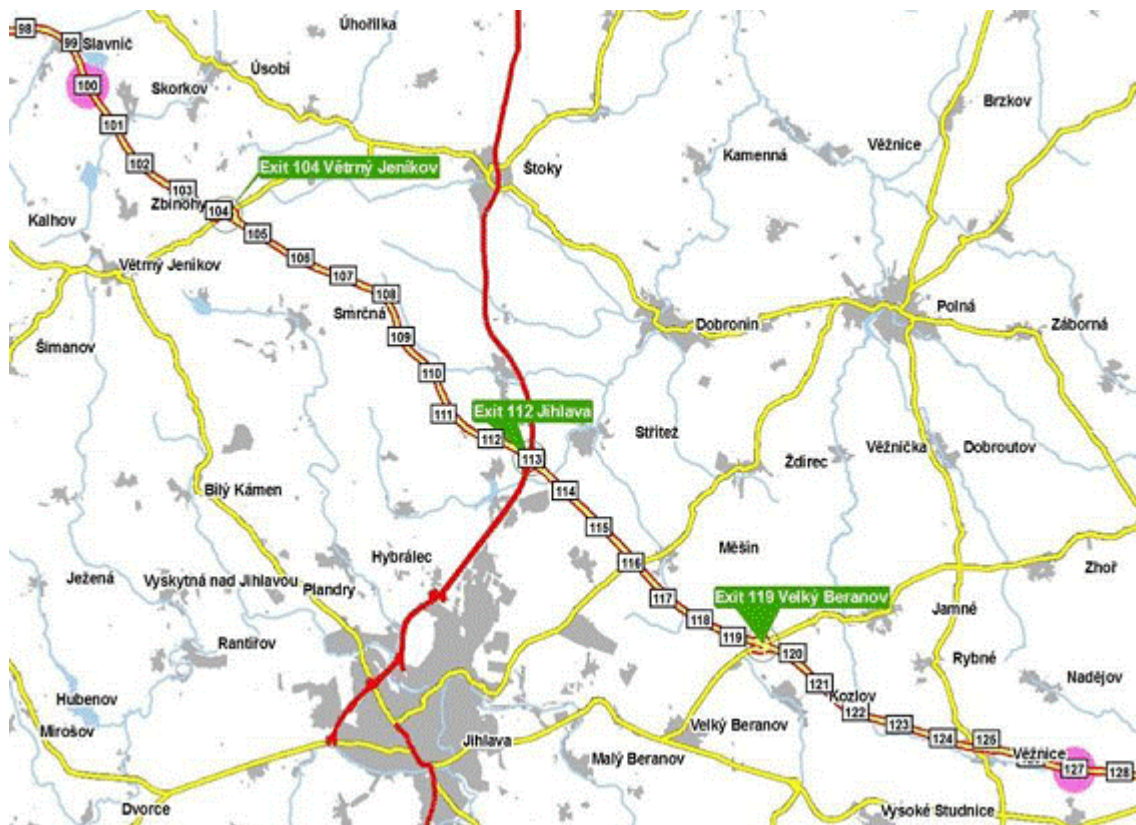
¹³⁰ MURÁRIK J., *Zkušenosti Kraje Vysočina se zvyšováním bezpečnosti na dálnici D1 a komunikacích kraje*. prezentace.

V součinnosti se základními složkami IZS Kraj Vysočina vydal katalogový soubor – Typová činnost složek IZS při nebezpečné poruše plynulosti provozu na dálnici. V roce 2010 byla tato typová činnost ověřena v rámci cvičení složek IZS s názvem Horizont 2010.¹³¹

5. Konkrétní případ řešení mimořádné události v Kraji Vysočina

5.1 Popis události

Dne 20. března 2008 došlo na dvou místech v úsecích 100. a 127. km jedné z nejfrekventovanějších dopravních tepen ČR – dálnice D1 k složité dopravní nehodě. Událost se stala před 10. hodinou ranní. Příčinou bylo náhlé prudké sněžení, sněhová bouře a nepřizpůsobení jízdy řidičů podmínkám. Následkem havárií bylo 60 zraněných osob z toho 6 těžce, 231 havarovaných vozidel a neprůjezdnost dálnice D1 v obou směrech, na Prahu i Brno. V místě nehody bylo soustředěno mnoho osob, které museli havarovaná vozidla opustit. Tuto samo o sobě nepříjemnou situaci komplikovalo počasí, v té době chladné zimní doprovázené sněhovými vánicemi. V důsledku neprůjezdnosti dálnice se tvořily dlouhé kolony osobních vozidel i kamionů.¹³²

¹³¹ Tamtéž.

¹³² *Konference Zásah 2011*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava. 2011. str. 222. ¹³² VÁGNER L. *Případová studie – Hromadná dopravní nehoda na dálnici D1*. Policejní akademie ČR v Praze. Seminární práce. 2010. str. 3.

¹³² MURÁRIK J., *Zkušenosti Kraje Vysočina se zvyšováním bezpečnosti na dálnici D1 a komunikacích kraje*. prezentace.

¹³² KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Likvidace hromadné automobilové havárie na D1 březen 2008*.

NOVINKY.CZ. *Největší nehoda na D1 vyšetřena, škoda je 28 milionů*. [online] 11.2.2012. Dostupné z: <<http://www.novinky.cz/krimi/138099-nejvetsti-nehoda-na-d1-vysetrena-skoda-je-28-milionu.html>>.

5.2 Postup orgánů krizového řízení po ohlášení mimořádné události

Po ohlášení mimořádné události byly aktivovány základní složky IZS. Krajské operační a informační středisko HZS Kraje Vysočina oznámilo danou skutečnost hejtmanovi Kraje Vysočina. Na jeho pokyn byl svolán krizový štáb Kraje Vysočina, konkrétně pracovní skupina „Doprava“. Ve 12:00 hod byla zahájena činnost krizového štábu Kraje Vysočina na pracovišti, které je umístěno u HZS Kraje Vysočina. Tou dobou už 2 hodiny probíhaly záchranné a likvidační práce složek IZS na dálnici D1 pod vedením velitele zásahu.¹³³

Na prvním jednání krizového štábu podali zástupci základních složek IZS informace o vzniklé situaci a o činnosti v místě havárie. Výsledky prvního jednání krizového štábu Kraje Vysočina¹³⁴:

- vyhodnocení aktuálního stavu a situace, posouzení dosavadních činností složek integrovaného záchranného systému,
- přijetí informace o vyhlášení „hromadného neštěstí“, které vyhlásila ZZS kraje z důvodu velkého počtu zraněných,
- potvrzení rozhodnutí o úplném uzavření dálnice D1 v úseku 91. km až 134. km s předpokládanou dobou trvání 5 – 6 hodin,
- nepouštět kamiony na objízdné trasy, provoz osobních vozidel regulovat Policií ČR a postupně směřovat na odklonové trasy,
- rozhodnutí o prioritním zajištění, silami a prostředky Krajské správy a údržby silnic Vysočiny, odklonových tras na komunikacích kraje Vysočina, kde byl předpokládán zvýšený provoz,
- rozhodnutí o pravidelnosti podání informací médiím o vývoji situace prostřednictvím tiskových mluvčích (2x kraj Vysočina, 1x HZS),
- rozhodnutí o zřízení informační linky, na které budou k dispozici ověřené informace.

Ve 14:00 hod. se uskutečnilo druhé jednání krizového štábu kraje Vysočina. Na tomto jednání byl opět hodnocen vývoj situace, postup složek IZS, byla formulována další prognóza odstraňování havarovaných vozidel a předběžný časový plán pro uvolnění dálnice v obou směrech. Dále byl hodnocen stav zabezpečení osob, které zůstaly v místě havárie a jsou mimo svá vozidla a také osob, které jsou v uvízlé v zablokovaných vozidlech. K záchranným pracím se připojila ve větší míře humanitární pomoc.¹³⁵

Řešení hromadné havárie na dálnici D1 probíhalo podle zák. č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému v platném znění. Vzniklá situace nevyžadovala vyhlášení krizového stavu dle zák. č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, avšak hejtman kraje použil možnosti využití krizového štábu kraje pro

¹³³ *Konference Zásah 2011*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava. 2011. str. 222.

¹³³ MURÁRIK J., *Zkušenosti Kraje Vysočina se zvyšováním bezpečnosti na dálnici D1 a komunikacích kraje*. prezentace.

¹³⁴ *Konference Zásah 2011*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava. 2011. str. 222 – 224

¹³⁵ Tamtéž. str. 224.

koordinaci záchranných a likvidačních prací i mimo krizový stav.¹³⁶ K tomuto rozhodnutí vedlo hejtmana kraje Vysočina to, že se jednalo o závažnou mimořádnou událost a záchranné a likvidační práce s ní spojené vyžadovaly náročnější a komplexní koordinaci činnosti složek IZS.¹³⁷

5.3 KOPIS a krizový štáb

Krajské operační a informační středisko Hasičského záchranného sboru kraje Vysočina (dále jen „KOPIS“) přijalo první tísňové volání v 10:01 hod. jako hromadnou dopravní nehodu cca 15 vozidel na 100. km dálnice D1 ve směru na Prahu. Tuto informaci předalo všem základním složkám integrovaného záchranného systému. V 10:02 hod. byl vyhlášen poplach prvním jednotkám požární ochrany. Později bylo přijato dalších 8 tísňových volání. KOPIS dále svolal krizový štáb kraje na 12:00 hod.¹³⁸

Pro velký mediální zájem byla zřízena telefonní linka pro média, kterou obsluhovala tisková mluvčí Hasičského záchranného sboru kraje. Následně byla zřízena speciální linka pro veřejnost, kterou využilo 20 osob. KOPIS a krizový štáb kraje byl celou dobu ve spojení s operačním a informačním střediskem Ministerstva vnitra Generálního ředitelství Hasičského záchranného systému ČR (dále jen „OPIS MV GŘ HZS“). Zasedání krizového štábu kraje osobně navštívil ministr vnitra a generální ředitel Hasičského záchranného sboru ČR. Pro případ nutnosti navýšení humanitární pomoci byla aktivována ve spolupráci s OPIS MV GŘ HZS ČR část zásob humanitární pomoci skladu Drahanovice, a to 30 kusů kanystrů 20 litrů a 12 ks várníc. Snahou bylo co nejrychlejší zprůjezdnění dálnice, neboť meteorologická předpověď na nejbližší hodiny nebyla pozitivní. Plné zprůjezdnění 2 pruhů ve směru na Prahu bylo v 00:25 hod, ve směru na Brno v 02:27 hod. Činnost krizového štábu kraje byla ukončena dne 21. března 2008 v 9:00hod.¹³⁹

5.4 Zasahující složky IZS

Policie České republiky se podílela na řešení mimořádné události 80 policisty, 30 osobními vozidly a 9 speciálními vyšetřovacími vozidly. Pro monitoring události byly nasazeny 3 vrtulníky PČR.¹⁴⁰ **Zdravotnická záchranná služba** nasadila 3 vrtulníky, a to Letecká ZZS Jihlava, Letecká ZZS Praha a Letecká ZZS Brno – tento vrtulník kvůli nepřízní počasí nezasahoval, vrátil se zpět. Dále bylo nasazeno 8 vozidel rychlé lékařské pomoci, 2 vozidla zdravotní pomoci, 5 vozidel dopravní zdravotní služby a Český červený kříž. Na místě zasahovalo 39 zdravotních záchranářů, z toho 9 lékařů.¹⁴¹ ZZS byla na místě

¹³⁶ Zák. č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení ve znění pozdějších předpisů, ust. § 14, odst. 2, písm. b).

¹³⁷ *Konference Zásah 2011*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava. 2011. str. 224.

¹³⁸ Tamtéž. str. 225 – 226.

¹³⁹ Tamtéž. str. 226.

¹³⁹ MURÁRIK J., *Zkušenosti Kraje Vysočina se zvyšováním bezpečnosti na dálnici D1 a komunikacích kraje*. prezentace.

¹⁴⁰ *Konference Zásah 2011*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava. 2011. str. 226.

¹⁴⁰ VÁGNER L. *Případová studie*. Policejní akademie ČR v Praze. Seminární práce. 2010.

¹⁴¹ *Konference Zásah 2011*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava. 2011. str. 227.

¹⁴¹ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Likvidace hromadné automobilové havárie na D1 březen 2008*.

v 10:24 hod. V 10:31 hodin bylo vyhlášeno lékařem Zdravotnické záchranné služby kraje Vysočina hromadné neštěstí, které bylo ukončeno ve 12:37 hodin s tím, že všichni zranění byli ošetřeni a transportováni do nemocnic. Vzhledem k neprůjezdnosti dálnice museli zdravotníci opustit svá vozidla a dále postupovat pěšky, po cestě ošetřovali zraněné. Zraněno bylo celkem 30 osob, z toho 6 vážně. Z pohledu **Hasičského záchranného sboru** kraje je zásah evidován jako dvě události, kterých se přímo zúčastnilo celkem 64 hasičů na 100. a 127. km. dálnici D1 a nepřímo v rámci operačního a strategického řízení se zúčastnilo dalších 30 hasičů.¹⁴²

5.4.1 Překážky v práci složek IZS

Zdravotníci i záchranáři bojovali se špatným počasím, které jim značně komplikovalo nejen příjezd a přístup k mimořádné události. Postupovat museli pěšky. Problémem byla i kvalita dokumentace, např. špatná čitelnost visaček a papírové dokumentace při sněhové vánici. Panika, která vládla mezi účastníky mimořádné události, ztěžovala práci záchranářů. I hasiči se potýkali se špatnou dostupností k nehodě, resp. nehodám. Z počátku nepřehledná situace ztěžovala záchranné práce. Jako problém se ukázal slabý signál v rámci digitálního radiového systému, pro kvalitní spojení bylo nutno nasadit nový zdroj a radiostanici. PČR řešila hrozící kolapsy na objízdných trasách a v centrech velkých měst. Dále se snažila osvětlit situaci účastníkům mimořádné události, neboť z nevědomosti a neznalosti rozsahu velikosti události vládla hysterie a neukázněnost řidičů.¹⁴³

5.5 SWOT analýza mimořádné události na dálnici D1

Pomocí analýzy SWOT¹⁴⁴ lze rozdělit řešení mimořádné události na dálnici D1 do čtyř kategorií, a to na silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby.¹⁴⁵

Silné stránky¹⁴⁶

- žádné smrtelné zranění,
- nedošlo k havárii s nebezpečnou látkou, ani k požáru,
- připravenost složek integrovaného záchranného systému postarat se o uvízlé lidi,
- vynikající spolupráce složek integrovaného záchranného systému kraje,
- kvalitní činnost krizového štábu kraje,
- řídicí důstojníci Územního odboru HZS přímo v místě události,
- nepřetržitá spolupráce s médii, plná informovanost v místě mimořádné události i v rámci krizového štábu,

¹⁴² *Konference Zásah 2011*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava. 2011. str. 226-227.

¹⁴³ VÁGNER L. Případová studie. Policejní akademie ČR v Praze. Seminární práce. 2010.

¹⁴⁴ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Likvidace hromadné automobilové havárie na D1 březen 2008*.

¹⁴⁵ Strengths Weaknesses Opportunities Threats

¹⁴⁶ THE MANAGEMENT BLOG. *SWOT Analysis for Career Choice*. [online]. 16.2.2012. Dostupné z: <<http://kreetileads.blogspot.com/2011/12/swot-analysis-for-career-choice.html>>

¹⁴⁶ *Konference Zásah 2011*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava. 2011. str.228-229

¹⁴⁶ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Likvidace hromadné automobilové havárie na D1 březen 2008*.

- zřízení veřejné informační linky,
- vybavení vozidel širším spektrem vyprošťovací techniky,
- použití osvětlovacích balonů (po setmění vydatný zdroj světla),
- aktivace humanitárních zásob Hasičského záchranného sboru ČR,
- použití vrtulníku LZS pro získání co nejvíce prvotních informací,
- postupné uvolňování osobních vozidel a autobusů, ponechání nákladních vozidel na dálničním tělese,
- efektivní koordinace zdravotnických záchranných prací,
- rychlá likvidace následků mimořádné události,
- vysoká profesionalita, předvídavost a akceschopnost obsluh operačních středisek složek integrovaného záchranného systému,
- účast firem PRETOL HB s.r.o. a JEREŠ Transport a.s., které díky vybavení, počtu techniky a personálu byly schopny zvládnout odtah vozidel.

Slabé stránky¹⁴⁷

- špatné počasí způsobující komplikace v místě zásahu i na objízdných trasách,
- nedisciplinovanost a neznalost řidičů uvolňování pruhu pro průjezd vozidel s právem v přednosti v jízdě,
- nedostatečná síť informačních tabulí po dálnici D1 (informace pouze v českém jazyku, nečitelné pro cizince),
- spojení zasahujících posádek Zdravotnické záchranné služby se zdravotním operačním střediskem, ale i spojení zasahujících posádek mezi sebou,
- není včas zajištěn autobus pro základní potřeby,
- absence vybavení světelným a zvukovým výstražným zařízením u autobusu humanitární pomoci.

Příležitosti¹⁴⁸

- zlepšení vylepšení dálnice telematickými prvky, jako jsou kamery, informační tabule, meteohlásky,
- vypracování systému pro podávání následných informací, především pro lidi postižené mimořádnou událostí,
- zlepšení kvality dálnice D1,
- zlepšení situace objízdných tras,
- lepší materiální a logistické vybavení složek IZS.

¹⁴⁷ *Konference Zásah 2011*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava. 2011. str. 229-230.

¹⁴⁷ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Likvidace hromadné automobilové havárie na D1 březen 2008*.

¹⁴⁸ *Konference Zásah 2011*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava. 2011. str. 230.

¹⁴⁸ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Likvidace hromadné automobilové havárie na D1 březen 2008*.

Hrozby¹⁴⁹

- stále zhoršující se stav dálnice D1,
- zhoršující se stav objízdných tras,
- rostoucí hustota provozu, zejména kamionové dopravy,
- narůstající nekázeň řidičů a jejich neznalost chování v případě mimořádné události.

5.6 Shrnutí průběhu mimořádné události

Událost ze dne 20. března 2008 se zapsala jako největší dopravní nehoda nejen do historie dopravních nehod na dálnici D1, ale i v celé ČR. Samotnou událost lze rozdělit do 3 etap dle časového hlediska. První etapou je činnost základních i ostatních složek IZS, při provádění záchranných a likvidačních pracích. Ve druhé etapě se prioritou stala humanitární pomoc spolu s postupným vyvedením osobních vozidel a autobusů z dálničního tělesa. Humanitární pomoc byla prováděna formou zajištění teplých nápojů, poskytnutím teplých přikrývek či přístřeší. Vyvedení osobních vozidel i autobusů bylo realizováno po rozebrání středových svodidel a svedení dopravy do protisměru za pomoci PČR. PČR také zahájila vyšetřování dopravních nehod. Třetí etapa zahrnovala dokončení vyšetřování dopravních nehod, odstranění havarovaných vozidel a plné zprůjezdnění dálnice D1 v obou směrech.¹⁵⁰ V rámci těchto 3 etap, tedy po celou dobu zásahu pracovaly současně KOPIS, krizový štáb kraje a mediální skupina.

Průběh mimořádné události byl řešen jak v průběhu, tak po ukončení. Postup řešení mimořádné události byl důkladnému prozkoumání a rozboru, a to jak z pohledu médií, tak z pohledu odborníků. Médii byl rozebírán spíše vnější obraz celé mimořádné události, který vytvářely především složky IZS. Odborníci se znalostmi řešení mimořádných událostí a krizových situací posuzovali událost z vnitřního pohledu, a to zejména schopnost KOPIS, krizového štábu a složek IZS použít pro správnou organizaci a řízení celého zásahu platnou legislativu. Z pozitivních názorů médií i odborníků vyplývá, že mimořádná událost byla zvládnuta jak po stránce vlastní organizace a řízení zásahu, tak po stránce komunikace s veřejností.¹⁵¹

Z rozhovoru s panem inženýrem Murárikem vyplynulo, že Kraj Vysočina byl na podobnou událost připraven, avšak nepočítal, že dosáhne takového rozsahu. Pracovní skupina krizového štábu Kraje Vysočina s názvem „Doprava“ již měla rozpracovaný svůj plán činností pro takovou mimořádnou situaci. Proto, když nastala daná situace, svolání orgánů krizového řízení Kraje Vysočina bylo rychlé a bezproblémové. Výstupem z hromadné dopravní nehody na dálnici D1 je Typová činnost složek IZS při společném zásahu při nebezpečné poruše plynulosti provozu na dálnici (STČ 10/IZS). Ke zdokonalení přípravy na další podobné mimořádné události na úseku dálnice D1 procházejícím

¹⁴⁹ *Konference Zásah 2011*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava. 2011. str. 230.

¹⁵⁰ *Konference Zásah 2011*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava. 2011. str. 227-228.

¹⁵⁰ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Likvidace hromadné automobilové havárie na D1 březen 2008*.

¹⁵¹ *Konference Zásah 2011*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava. 2011. str. 228.

Krajem Vysočina bylo v září roku 2010 provedeno taktické cvičení s názvem HORIZONT 2010 – hromadná havárie na dálnici D1 a její řešení.

5.7 Návrhy pro zvýšení bezpečnosti silničního provozu na dálnici D1

Dá se říci, že díky hromadné nehodě na dálnici D1 se jednoznačně potvrdila životaschopnost a správnost nastavení fungování IZS v ČR. Zároveň odhalila drobné nedostatky. Také poukázala na to, jaká nebezpečí mohou potkat řidiče na základě zhoršujícího se stavu dopravních komunikací, neustále rostoucí hustotou provozu a neodpovědností řidičů. Kraj Vysočina se samozřejmě z této mimořádné události poučil a stanovil si 3 směry budoucího posilování bezpečnosti silničního provozu, jsou jimi:

- zdůraznění prevence, rozumí se tím výchova řidičů. Je důležité zvýšit disciplinovanost řidičů, zejména při mimořádné události;
- zlepšení kvality dopravní infrastruktury včetně posílení informačních systémů a systémů varování;
- zvýšení kvality koordinace a komunikace složek IZS s veřejnou správou a posílení připravenosti.¹⁵²

Pro zvýšení bezpečnosti silničního provozu na dálnici D1 by bylo vhodné zaměřit se na tato opatření:

- zvýšení počtu proměnných informačních tabulí,
- informace na proměnných informačních tabulích i v cizích jazycích,
- přesun kamionové dopravy na železnici,
- rozšíření dálnice D1 o tzv. třetí stoupací pruh tam, kde je to možné,
- trvalé osvětlení na vytipovaných nebezpečných úsecích.

Závěr

Příspěvek ve snaze vytvořit ucelený obraz o Kraji Vysočina, popisuje jak jeho geografii a jeho vybrané socioekonomické faktory (obyvatelstvo, vzdělanost, zaměstnanost, krajské volby), tak bezpečnostní výzvy, které jsou pro kraj prioritní. Z pohledu bezpečnosti je velkou výzvou 93 kilometrový úsek dálnice D1 procházející krajem a jaderná elektrárna Dukovany.

Kvůli jeho poloze lze na území kraje očekávat každoročně mimořádné události tzv. lokálního charakteru. V létě jsou to přívalové deště, v zimním období sněhové kalamity. Z důvodu mimořádných záplav byl v roce 2002 vyhlášen hejtmanem kraje stav nebezpečí. Samostatná kapitola je věnována konkrétní mimořádné události v Kraji Vysočina, která se stala dne 20. března 2008 na 100. a 127. kilometru úseku dálnice D1. Jednalo se o doposud největší dopravní nehodu v historii České republiky.

¹⁵² *Konference Zásah 2011*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava. 2011. str. 230-231.

V této souvislosti sehraávají stěžejní úlohu základní a ostatní složky integrovaného záchranného systému v kraji. **Kraj Vysočina se navíc jako jediný kraj v České republice může pyšnit vlastním „bezpečnostním sborem“:** Záchrannou brigádou kynologů. Díky podpoře kraje má tato záchranná jednotka vlastní výcvikové středisko. Připravenost a součinnost složek integrovaného záchranného systému je každoročně prověřována taktickým cvičením s názvem Horizont, vždy na některé aktuální téma (legendu).

Samostatnou pozornost vyžaduje iniciativa Kraje Vysočina v oblasti prevence a ochrany obyvatelstva před mimořádnými událostmi. Portál „Vysočina bezpečný region“ je zdrojem základních informací o mimořádných událostech pro obyvatele kraje. Každoročně vychází brožura s názvem Vysočina bezpečný region, v níž se lze seznámit s integrovaným záchranným systémem a dozvědět se blíže o aktivitách kraje v oblasti bezpečnosti.

Geografická poloha kraje přímo vybízí v oblasti bezpečnosti k **přeshraniční spolupráci**. Kraj Vysočina uzavřel tzv. čtyřdohodu. Jedná se o Dohodu o spolupráci mezi spolkovou zemí Dolní Rakousy a kraji Jihomoravským, Jihočeským a Krajem Vysočina. Tato dohoda obsahuje 14 oblastí spolupráce, z nichž bezpečnost obyvatelstva řeší oblast Ochrany před katastrofami. Každoroční pořádání seminářů i tematických cvičení složek integrovaného záchranného systému přináší všem stranám čtyřdohody cenné informace a zkušenosti v oblasti bezpečnosti.

Pokud by bylo možné shrnout pozitiva, vyplývající z integrovaného přístupu kraje k tématu bezpečnosti, nezbyvá než konstatovat, že **řada dalších krajů v rámci republiky by zde mohla nalézt určitou inspiraci**.

Prostřednictvím osobního rozhovoru s Ing. Janem Murárikem, vedoucím oddělení krizového řízení krajského úřadu Kraje Vysočina a tajemníkem bezpečnostní rady kraje, jsem došla k závěru, že je Kraj Vysočina z hlediska bezpečnosti na vysoké úrovni. Značnou bezpečnostní výzvu v rámci kraje představuje Jaderná elektrárna Dukovany. Avšak bezpečnostní opatření v rámci tohoto objektu jsou – i s ohledem na zahraniční tlaky – na tak vysoké úrovni, že **potenciál pro havárii je možné považovat za zanedbatelný. Šíření informací o doporučováném chování v případě radiální havárie** je do domácností v okolí elektrárny mimo jiné distribuováno prostřednictvím předmětů trvalejší potřeby, jako jsou kalendáře. Tento způsob je zřejmě mnohem efektivnější, než distribuce „pouhách“ letáků nebo spoléhání na informování prostřednictvím internetu.

Aktuální agendou, na kterou je napřeno úsilí kraje, souvisí s úsekem dálnice D1, který jeho územím prochází. V této souvislosti byly stanoveny konkrétní úkoly, jejichž splnění by mohlo vést ke zlepšení situace související s tímto dopravním tahem.

Bezpečnost je pro kraj trvalou prioritou, a to zřejmě i bez ohledu na výměnu politické reprezentace, včetně postu hejtmana. **Personální kontinuita** na expertní úrovni je v rámci kraje udržována právě prostřednictvím osoby vedoucího oddělení krizového řízení krajského úřadu.

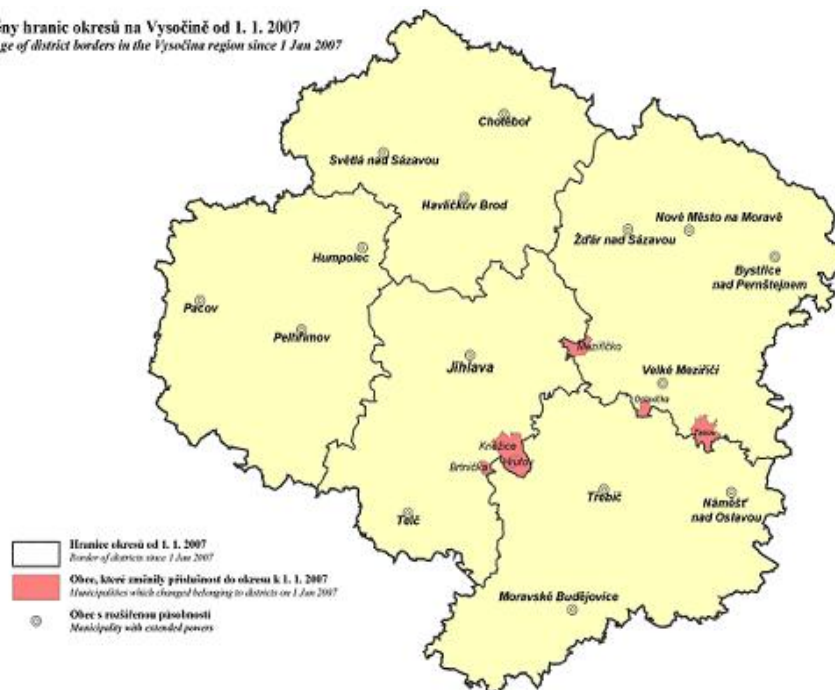
Příloha: Správní mapa: Kraj Vysočina¹⁵³

Administrativní členění kraje
Administrative breakdown of the region

Příloha: Změna hranic okresů na Vysočině¹⁵⁴

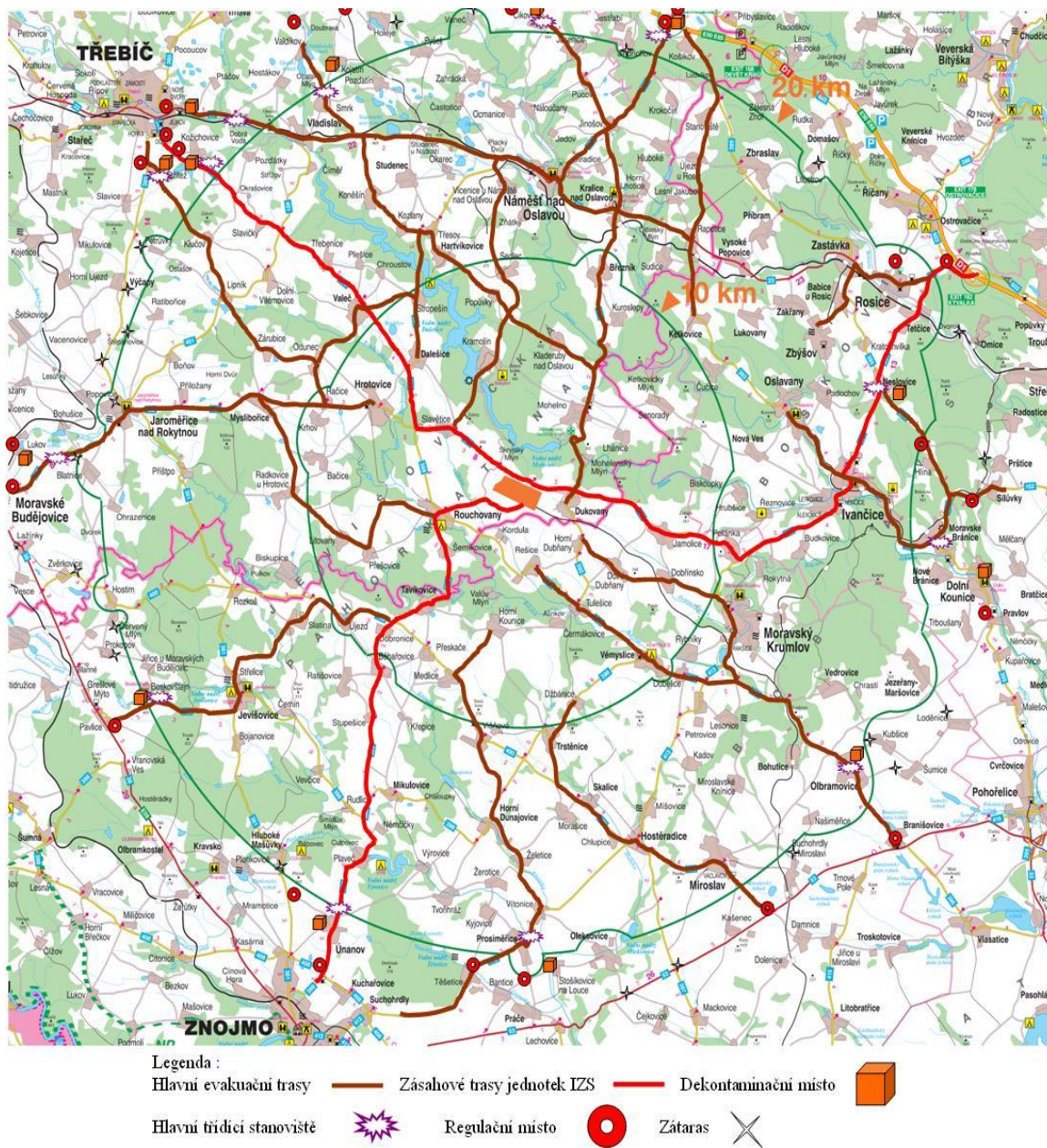
Změny hranic okresů na Vysočině od 1. 1. 2007
Change of district borders in the Vysočina region since 1 Jan 2007

¹⁵³ KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. [online]. 13.1.2012. Dostupné z: <http://www.kr-vysocina.cz/vismo5/galerie3.asp?id_org=450008&id_fotopary=15019&p1=27188>.

¹⁵⁴ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Změny hranic okresů na Vysočině od 1.1.2007*. [online] 5.11.2011. Dostupné z: <[http://www.czso.cz/xj/edicniplan.nsf/t/1C0038B998/\\$File/Zmeny61rocnka2008.jpg](http://www.czso.cz/xj/edicniplan.nsf/t/1C0038B998/$File/Zmeny61rocnka2008.jpg)>.

Příloha: Zóna havarijního plánování jaderné elektrárny Dukovany¹⁵⁵

¹⁵⁵ PORTÁL KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ PRO JMK. Zóna havarijního plánování jaderné elektrárny Dukovany. [online]. 18.2.2012. Dostupné z: <<http://krizport.firebrno.cz/ohrozeni/zona-havarijního-planovani-jaderne-elektrarny-dukovany>>.

PŘÍRUČKA PRO OCHRANU OBYVATEL V PŘÍPADĚ RADIČNÍ HAVÁRIE JE DUKOVANY

ZÁSADY POUŽITÍ TÉTO PŘÍRUČKY

VÁŽENÍ OBČANÉ,
příručka je určena pro obyvatele v Zóně havarijního plánování
JE Dukovany.

Seznamte se laskavě s obsahem této příručky, a nebudte-li vám něco
z příručky jasné, příp. nenažádejte-li v ní odpovědi na všechny otázky,
které vás v této souvislosti napadají, obraťte se na Informační centrum
Jednotné elektrárny Dukovany, které vám poskytne doplňující informace.

Příručku máte na dostupném a zapamatovatelném místě tak, abyste
ji mohli kdykoliv najít. Věnujte pozornost formulářům, které jsou na
konci příručky, seznámte se s nimi a v případě potřeby je pečlivě
vyplňte.

Při mimořádné události budete varováni spuštěním kolísavého tónu si-
rén po dobu 140 sekund, který může být třikrát opakován v třímno-
utých intervalech. Následně budou odvysílány na televizních stanicích
ČT1, ČT24 a rozhlasových stanicích (Český rozhlas 1 – Radiožurnál –
90,7 MHz FM (region Jihlava), 95,1 MHz FM (region Ema), 101,2 MHz
FM (region Znojmo) varovné relace o vzniku mimořádné události
v jedné elektrárně s pokyny pro obyvatelstvo.

Po vyhlášení mimořádné události v hromadných sdělovacích pro-
středcích jedné události a v souladu s informacemi obsaženými
v této příručce a kalendáři, řiďte se pokyny orgánů krizového řízení
a orgánů místní samosprávy, které obdržíte prostřednictvím rozhlaso-
vého nebo televizního vysílání, místních hlášení nebo jiných místně
dostupných prostředků.

SPOJENÍ NA INFORMAČNÍ CENTRUM JE DUKOVANY:

telefon: 561 105 519, 561 102 992
Hláska – automatický informační systém, telefon: 561 10 1234
e-mail: info@centrum.jed.cz
www.jed.cz

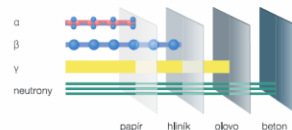
Otevřeno je každý den včetně státních svátků po-ne od 9 do 16 hodin
(s výjimkou prvního pondělí v měsíci). V období letních prázdnin je
provoz dle prodlouženého od 9 do 17 hodin.

CO JE TO RADIOAKTIVITA A JAK NA NÁS PŮSOBÍ?

Radioaktivita je přirozená schopnost některých látek (přírodních
i umělých) samovolně se přeměňovat (rozpadat se). Při této přemě-
ně radioaktivní látky vysílají neviditelné záření, které má schopnost
proniknout tmotou. Některé druhy záření jsou velmi málo pronikavé
a k jejich záchytu stačí například tenká vrstva papíru. Jiné jsou však
tak pronikavé, že na jejich pohlcení je nutná silná vrstva těžkých mate-
riálů, například olova nebo betonu.

Radioaktivní záření, nazývané také ionizující záření, může za určitých
podmínek způsobovat škodu na zdraví. Zabránění těmto škodám

spočívá ve snížení kontaktu radioaktivních látek a ionizujícího záření
s lidským organismem.

Průnik záření různými druhy materiálů

Radioaktivní látky a ionizující záření se vyskytují všude kolem nás již
od vzniku naší planety nezávisle na existenci člověka. Úroveň jejich
záření je však taková, že většinou našemu organismu neškodí. K pří-
rozeným zdrojům ionizujícího záření patří kosmické záření a záření
radioaktivních prvků obsažených v zemské kůře, ale i přirozené
radioaktivní látky v nás samých. Mezi umělé zdroje ionizujícího záření
patří zařízení pro lékařské aplikace ionizujícího záření, radioaktivní
prvky vzniklé v důsledku dřívějších zkoušek jaderných zbraní, ale
i obrazovky televizorů.

Přeměna radioaktivních látek může trvat zlomky sekund, ale také až tisí-
ce let. Intenzitu radioaktivity – aktivitu, vyjadřuje počet přeměn (rozpadů)
radioaktivní látky za sekundu. Jednotkou aktivity je becquerel [Bq].

www.cez.cz

Informační centrum JE Dukovany, tel.: 561 105 519, 561 102 992, 561 101 234

KALENDÁŘ S PŘÍRUČKOU PRO OCHRANU OBYVATELSTVA

STRAVOVÁNÍ V OBDOBÍ UKRYTÍ

Konzumujte pouze chráněné potraviny (uzavřené v obalech,
v lahvičkách, konzervy a podobně). Zásadně
nepijte potraviny, zejména zeleninu a ovoce, které se nacházejí
po vyhlášení radiční havárie mimo úkryt, ve volné přírodě nebo v ne-
chráněném prostoru. Vodu z vodovodního řadu můžete používat bez
obav. Bude kontrolována a v případě kontaminace bude její přítok
čas uzavřen. Vodu z krytých zdrojů můžete v případě nutnosti použít.
Nepřipravujte si náhradní zásoby nekruté vody.

HOSPODÁŘSKÁ ZVÍŘATA

Hospodářským zvířetím zabírajte, pokud možno, v požívání nechrá-
něného krmiva, zejména zelené píce a vody z povrchových zdrojů.
Zvířata je potřeba uzavřít a dát jim zásobu vody a krmiva na 2–3 dny.
Další zásobní krmivo a vodu zabezpečte před kontaminací překrytím
plachtou nebo fólií z umělé hmoty.

JODOVÁ PROFYLAXE

Jednou z látek unikajících při radiční havárii jaderných zařízení je
radioaktivní jod. Jod má tendenci shromažďovat se ve štítné žláze člo-
věka. Aby se předešlo hromadění radioaktivního jodu a následnému
poškození zdraví, užívají se tablety s jodem neradioaktivním ve formě
jodu draselého (KI), který nasycí štítnou žlázu a zabrání ukládání
jodu radioaktivního.

Požití jodových tablet se provádí jednorázově po výzvě v hromad-
ných sdělovacích prostředcích nebo po výzvě orgánů krizového
řízení.

DÁVKOVÁNÍ

Novorozenci do 1 měsíce	Kojenci a děti do 3 let	Děti od 3 let do 12 let	Osoby starší 12 let
1/2 tablety 16 mg KI	1/2 tablety 32 mg KI	1 tableta 65 mg KI	2 tablety 130 mg KI

Předepsané dávkování je uvedeno na obrázku nahoře a současně je
v přiloženém návodu k tabletám.

Tablety jodu draselého je třeba užít neprodleně po vyhlášení
doporučení pro jejich požití. Zpoždění v požití má za následek
snížení ochranných účinků. Jodid draselý nemá běžné vedlejší
účinky. Jodová profylaxe požitím tablet jodu draselého se proto
provádí u všech osob, včetně dětí, těhotných a kojících matek
výjimečně, které jsou vodu podáváním preparátu citlivé. Osoby
s prokázanou přecitlivělostí na jodové preparáty či s poruchou ští-
tné žlázy (zejména po 40.–45. roce věku) by se měly už nyní poradit
při nejbližší návštěvě lékaře, jak postupovat v případě vyhlášení
jodové profylaxe.

Pokud z nějakých důvodů nemáte tablety k dispozici v budově, ve
které se v daném okamžiku nacházíte, nevyhýbejte pro ně ven.
Ukrytí představuje z hlediska vaší ochrany důležitější opatření.

Upozornění k jodové profylaxi:

- Nepoužívejte tablety jodu draselého zbytečně nebo ve větším
množství, než je stanoveno. Svému zdraví tím nijak neprospějete.
Bude-li to situace vyžadovat, budete prostřednictvím sdělovacích
prostředků nebo orgánů krizového řízení vyzváni k požití další dávky
jodu draselého v průběhu 24–48 hodin, popřípadě vám budou dodány dávky
jodu draselého na další dny.
- U novorozenců (do 1 měsíce) se další dávky jodu draselého nepo-
dávají, u těhotných žen a kojících matek se podávají nejvýše 2 dávky.
- V domácnosti uchovávejte tablety na chladném tmavém místě
nepřístupném pro malé děti.

EVAKUACE

Evakuace obyvatelstva je mezním, ale současně nejučinnějším
opatřením k zajištění jeho ochrany. K jejímu provedení jsou připraveny
příslušnými orgány krizového řízení kraje evakuační plány, podle nichž
jsou lidé evakuováni do předem stanovených míst náhradního ubyto-
vání (příjemných míst). Evakuační trasy jsou voleny tak, aby dopravu
po komunikaci byla plynulá a nedocházelo ke komplikacím. Evakuaci
vyhláší orgány krizového řízení na základě doporučení Státního
úřadu pro jadernou bezpečnost, vycházejícího z analýzy výsledků
monitorování radiční situace. Pokyny k přípravě a zahájení evakuace
budou vysílány rozhlasem, televizí a místními sdělovacími prostředky
nebo jinými náhradními prostředky.

www.cez.cz

Informační centrum JE Dukovany, tel.: 561 105 519, 561 102 992, 561 101 234

KALENDÁŘ S PŘÍRUČKOU PRO OCHRANU OBYVATELSTVA

A – POZNÁMKY PRO VAŠI POTŘEBU – VYPLŇTE JIŽ TEĎ

Tento formulář je určen k tomu, abyste si mohli zaznamenat údaje, které můžete potřebovat v případě vyhlášení evakuace.

Obec (název):
Příjemná evakuační obec:
Název a adresa zařízení nouzového/náhradního ubytování:
Místo a evakuace jesli, školky, školy (příjemná obec, adresa zařízení):
Místo evakuace pracovníků členů rodiny:
Důležitá telefonní čísla:

POZNÁMKA:

Informace potřebné pro vyplnění tohoto formuláře vám na vyžádání poskytne váš příslušný obecní (městský) úřad.

www.cez.cz

Informační centrum JE Dukovany, tel.: 561 105 519, 561 102 992, 561 101 234

KALENDÁŘ S PŘÍRUČKOU PRO OCHRANU OBYVATELSTVA